

PÒRTULA

NÚMERO 179, MAIG 1997 / 1^a

-
- * Marratxí, campió d'handbol i gimnàstica rítmica
 - * Els opositors a policia local tendran noves proves
 - * El Polígon podrà tenir bancs i altres serveis
 - * Resums de les comunicacions a les Jornades d'Estudis Locals
 - * Què hi ha entre Pisa i Marratxí?
 - * El Marratxí, a punt de fer campió
 - * Guinea a les Vetlades

Quinzenal de Marratxí

**Comunicació
i Cultura
de Marratxí**

C/ Major 39, 1
07141 Pòrtol
Redacció
Tel. 79 78 70
Fax 79 74 36
Distribució Tel. 60 31 44
Publicitat Tel. 60 31 44

COL·LABORADORS

Tolo Aguilar Jofre
Xisca Aguiló i Roig
Sebastià Bennasar
Catalina Bestard
Neus Bibiloni i Vich
Joan Borda
Guillem Bosch i Roca
Cati Català i Serra
Joan Cervantes
Pere Estelrich i Massutí
Elena Femenia
Bartomeu Fiol i Coll
Francisca Juaneda
Guillem Massot i Capó
Joan Massot i Juan
José L. Montesinos
Josep Nigorra
Josep Lluís Pol i Llopart
Antoni Roca i Jerez
David Roca
Vicenç Sastre
Joan Carles Serra
Gabriel A. Vich

DISTRIBUCIÓ, PUBLICITAT

Joan Horrach
David Monzonis
Antònia Rosselló
Jaume Rotger

CONSELL EDITORIAL

Pere Amengual i Bestard
Miquel Bosch i Auba
Josep A. Calvo i Femenies
Bartomeu Pou i Fiol

REDACCIÓ

Cati Bisquerra
Joana Maria Matas

DIRECCIÓ/COORDINACIÓ

Biel Massot i Muntaner

Imprès a Arts Gràfiques Xisco
D.L.: PM 529/81

PORTADA

Les gimnastes d'iniciació
(foto, BMM)

En quinze dies ...

- Nova llei de Sòl Rústic, que permetrà legalitzar urbanitzacions pirates. Sempre tot acaba igual, i els urbanitzadors se surten amb la seva...
- Tornarem a baixar els interessos.
- Vàrem saber que els parlamentaris cobren fins i tot per dormir!
- Inaugurat el nou aeroport. Preparau-vos a caminar.
- Començà a funcionar l'hospital de Manacor.
- Donarem una sucosa pensió a n'Idigoras.
- Les companyies aèries es posaren d'acord per pujar totes juntes, de cop, i per molt, el preu dels vols entre Espanya i Balears.
- Seguí la guerra de màfies pel nou casino.
- Inflació molt molt baixa.
- De nou, el cinturó ciclista, fent res en Català, tot en espanyol.
- Signat el nou pacte laboral.
- Definitivament, i a la fi, ens hauran de dir, vulguin o no, Illes Balears.
- Però... Posarem en circulació monedes de 50 pts. amb en Felipe V.

GAVIM

Els articles publicats expressen, únicament, l'opinió de llurs autors, els quals es fan responsables del contingut.

La Redacció no s'identifica necessàriament amb el contingut dels escrits publicats.

Degut a la quantitat d'originals que ens arriben ens veiem obligats a prioritzar segons urgència, interès general, importància relativa, brevetat i ordre de recepció. (Per cartes, opinió i creació aconsellam mig foli d'extensió; un com a màxim).

**Data màxima de recepció d'originals:
15 de cada mes**

Que consti en acta...

- ◆ La greu sospita que algú de la policia local pogués passar informació sobre l'examen a un o dos dels aspirants al cos.
- ◆ La gran simpatia del PP i de l'equip de govern (PSOE-IDMA) per les mostres colonialistes del tipus administració perifèrica i delegació de govern espanyol.
- ◆ La nombrosa participació a les II Jornades d'Estudis Locals
- ◆ L'imminent canvi de la Redacció als pisos d'Es Moli.
- ◆ La poca gràcia de dedicar un dia al medi ambient quan és pràcticament ignorat durant els demés 364.
- ◆ La locura del projecte del 3er cinturó de Ciutat que travessaria Marratxí.
- ◆ La sorpresa final de l'elecció del jutge de pau.
- ◆ Els recents èxits dels equips esportius del terme.
- ◆ La bona idea de la Diada del Llibre.
- ◆ La mala bava dels responsables polítics de la funerària de Palma.
- ◆ Les protestes per la manera de resoldre el problema de les entrades al Pont d'Inca Nou.
- ◆ Els problemes que dóna la vibració del tren d'ençà que EFM ha canviat les traveses de fusta per altres de formigó.
- ◆ La lentitud del MEC per resoldre la manca d'institut a Marratxí.
- ◆ La lentitud de l'administració per arribar a posar una oficina tècnica de Correus a Marratxí.
- ◆ Duim 5 mesos amb l'oller de Pòrtol impresentable per la gràcia dels quintos i quintes... quan es decidiran a posar les coses al seu lloc?
- ◆ La poca estima que té el sr. Pedro Meaurio, amo de son Bonet, envers Marratxí.

A modo d'Editorial

UN CRIT D'ATENCIÓ MEDIAMBIENTAL

(Carta oberta al batle de Marratxí)

Darrerament s'han duit a terme accions urbanístiques que fan perillar les voreres del torrent de Coanegra al seu pas per la zona dels Caülls, així com les restes de les construccions arquitectòniques de tradició musulmana que duïen l'aigua des del Camp d'Inca fins al molí d'aigua. D'altra part existeixen dubtes raonables sobre la supervivència de la cova de son Verí -que ha estat objecte de sondejos per part de la comissió de Cultura i Patrimoni Històric del Consell Insular, sense cap coneixement per part d'Urbanisme i Medi Ambient de Marratxí- tenint en compte que s'hi ha de fer una urbanització. Per desgràcia, tenim molt males experiències dels resultats d'una gent que només pensa en urbanitzar i no en conservar el patrimoni històric o natural.

Cal protegir l'entorn natural, el poc que queda.

Arran d'aquests fets volem fer constar la més enèrgica protesta per la situació d'insuficiència, de retard i d'ineficàcia que es detecta a les àrees municipals involucrades. No es tracta que sigui sempre la premsa o les entitats cíviques que hagin de denunciar les malifetes que la gent sense escrúpols han duit a terme, sinó que l'Ajuntament, amb els medis a l'abast, hauria de salvaguardar i prevenir la conservació dels pocs elements històrics i naturals que ens queden.

Potser sigui el moment de fer un repàs de la situació.

Tot això passa quan fa dos anys justs de la devastació de la ribera natural del torrent de Coanegra al seu pas pel camp d'Inca, ara en terrenys del macroparc d'oci. Obres Públiques s'havia compromès a repoblar allò que havia destruït de forma salvatge. No tenim notícia que hi hagi cap estudi per a l'esmentada repoblació, que no s'ha produït, ni que la regidoria de Medi Ambient -que en aquell moment hagués pogut aturar part de l'atemptat ecològic i per tant n'és tan responsable com el mateix govern autònom- hagi fet cap passa per corregir les responsabilitats adquirides.

Podem pensar en el desastre que hagués pogut passar a la cova pretalaiòtica de son Caulelles, rere el camp de

futbol, que -per cert- encara no té la més mínima protecció física ni sabem que estigui iniciat el procés per condicionar l'entorn de forma adequada i digna. Va estar a punt que les paleres hi passassin per damunt i l'eliminassin del mapa.

Pensem també en l'atemptat del Puig Blanc o sa Cimentera, que afectava una ampla zona natural així com un jaciment arqueològic important. Que sapiguem no s'ha repoblat absolutament res ni retornat una pobra palada d'argila.

No podem oblidar la pèrdua del pou del Coll, tant en el seu espai natural argilós i de zona humida, com la boca del pou -d'arquitectura popular- que donava nom a la mateixa zona, impunement destruït.

Recordem, finalment, les tales indiscriminades de pins i vegetació de diversos bosquets del terme, alguns d'ells fins i tot dins zona protegida.

Per tant creim que davant tot això cal proposar-se seriosament, si és que volem un futur per Marratxí -el poc que pugui donar de si allò que quedi- una acció ferma per part dels dirigents polítics en relació a aquelles persones, càrrecs i delegacions que tenguin relació amb la

natura, el medi ambient, la història, l'arquitectura, la llengua... la cultura, en definitiva, que ens ve llegada de la secular avior. La Cultura, no com a àrea, sinó en lletres majúscules, allò que ens defineix com a poble i que fa que Marratxí sigui el que li pertoca.

No es tracta, certament, de carregar tot el pes damunt la classe política -la conservació i recuperació és tasca de tots-, però pensem que com a representants del nostre poble els polítics són -o haurien d'esser- els primers interessats en defensar i difondre la idiosincràsia, en tots els aspectes, d'aquest poble al qual sempre asseguruen servir i procurar-ne el millor; és un poc allò de predicar amb l'exemple, fins al màxim possible.

Es tracta, pertant, d'activar, organitzar i millorar les actuacions i els serveis que es dirigeixin a preservar qualsevol element patrimonial la pèrdua del qual resulti irrecuperable.

Rebeu una cordial salutació

Biel Massot i Muntaner
Vicenç Sastre i Arrom

Ha succeït

L'Institut que no arriba

En una reunió mantinguda entre el director provincial del MEC i la diputada d'EU, Margalida Thomàs, sobre el tema de transferències en matèria educativa la parlamentària pontdinquera es va interessar per conèixer la situació de varis instituts, entre els quals el de Marratxí.

L'abaixador que no arriba

El grup parlamentari socialista ha presentat una proposició no de llei perquè el Parlament insti el govern a construir un abaixador del tren al Polígon de Marratxí. Mentre, demanen que es pugui utilitzar l'abaixador provisional instal·lat per l'Ajuntament amb motiu de la Fira del Fang.

Ampliació del carrer de sa Cabana

L'Ajuntament ha realitzat un contracte menor d'assistència amb l'arquitecte Miquel Juncosa Picó per a la redacció del projecte tècnic d'ampliació del carrer de sa Cabana per un import d'1.999.986 ptes.

Projecte de reforma de Sant Marçal

Per dur a terme l'ordenació d'aquesta plaça l'Ajuntament ha encarregat la redacció del projecte tècnic a l'arquitecte d'Es Pont d'Inca Tono Vila per la quantitat de 3.365.000 ptes.

Participació ciutadana

EU de Marratxí ha presentat una moció al ple del Consistori per millorar el reglament de participació ciutadana, malgrat que valorin el seu caràcter democràtic, progressista i participatiu. Creuen adient que altres entitats ciutadanes com la Federació d'AA.VV. pugui tenir veu als plens.

La plataforma del batle Serra

Quatre batles, entre ells el nostre, Martí Serra, s'enfronten a Triay. El que pretenen és la integració del PSOE Balear, deixant al marge a Triay, a qui critiquen per voler negociar després de les eleccions de delegats i que "des de dalt se'ls digui el que han de fer."

Son Verí

El diari UH pegava un entretoc als propietaris de Son Verí perquè no deixaren fer fotografies per a la Gran Enciclopèdia de Mallorca. Sembla que és l'únic cas en tota la història de la GEM.

Congrés del PSOE

La plataforma de batles socialistes i el

- continua a la pàgina 6

LES OPOSICIONS A POLICIA LOCAL S'ANULAREN I ES TORNAREN REPETIR

Ja tancada l'edició del present número el tribunal de les oposicions a policia local va decidir anular les proves teòriques que s'havien realitzat fa unes setmanes i repetir-les. Aquest tribunal no s'havia tornat reunir d'ençà que el Partit Popular va impugnar les proves davant els indicis d'irregularitat que s'havien detectat. Per altra part tretze dels quinze aspirants a les places també havien signat un escrit en el qual demanaven, entre d'altres coses, la confecció de nous exàmens.

Abans de prendre aquesta decisió Miquel Bestard, que fins aleshores actuava com a president del tribunal, va presentar la renúncia d'aquest càrrec al batle, Martí Serra, perquè segons manifestà "he cregut que era el més oportú per tal d'assegurar la continuació de les proves i evitar tots els dubtes que hi pogués haver". Miquel

Bestard va afirmar que es trobava tranquil i el que volia era evitar interferències de qualsevol tipus.

Antoni Montilla, portaveu del PP, considerarà que s'havia actuat correctament encara que insistia en la demanda de més informació sobre les activitats nocturnes del policia germà d'un dels candidats que fou trobat mentre manipulava un ordinador del quarter.

Per la seva part Rafel Crespí, del PSM, respongué que s'havia fet el que tocava però en la seva opinió s'havia d'arribar al fons de la qüestió.

El batle Martí Serra, que va assumir la presidència del tribunal, assegurarà que es seguirien les investigacions per mirar d'aclarir els punts que encara restaven foscos.

UN CONVENI AMB LA URBANITZACIÓ ES CAÜLLS ENFRONTA EL BATLE I EL PSM

El darrer ple municipal celebrat va tenir moments de tensió. El punt més àlgid segurament fou quan el batle, Martí Serra, replicà el portaveu del PSM, Rafel Crespí, dient-li: "estic content de saber que Rafel Crespí sigui el màxim defensor de la política urbanística del senyor Guillem Vidal. Tot el que va fer ell li sembla bé i només critica el que ha fet el partit socialista".

La rèplica de Crespí no es feu esperar i ràpidament es desmarcà de la vinculació amb l'ex senador. "He demostrat públicament que les meves simpaties pel PP no són gens amoroses i molt manco amb la política urbanística que es va fer. Es tracta d'una desqualificació gratuïta que fan vostès" digué entre d'altres coses.

Tot havia començat per dos punts relacionats amb la urbanització d'Es Caülls Nou. Ara l'Ajuntament havia arribat a un acord amb la promotora consistent en què aquesta realitzaria una rotonda a la cruïlla entre el camí dels Caülls, el Polígon i Es Figueral, promouria els accessos a l'autopista en direcció a Inca, construiria un pont sobre Coanegra i les vies del tren paral·lel a l'actual del Figueral (aquest, d'antiga factura i mostra d'arquitectura popular es deixaria com a pas peatonal) i se farien càrrec d'una part de les despeses del col·lector d'aigües residuals entre el Figueral i Es Pont d'Inca.

Antoni Montilla, del PP, afirmà que no veia gens clar que una empresa es fes

Aquest pont seria peatonal

càrrec d'obres d'un cost tan important sense res a canvi.

Miquel Rosselló, d'EU, s'oposà frontalment a la possible construcció d'un pas elevat sobre la via del tren degut a l'impacte que suposaria.

Quan es parlà de la modificació del pla parcial de l'esmentada urbanització Rafel Crespí criticà la majoria municipal pel fet "d'executar tot allò que el PSOE havia criticat quan ho feia el batle Guillem Vidal" i acusà el partit socialista "d'haver canviat molt des de quan acusava que era un ajuntament molt desenvolupista".

El batle Serra defensà la conveniència de les obres dient que eren necessàries pel municipi i d'aquesta manera no serien tan gravoses a l'hora que assegurà que, basat en informes jurídics, el fet d'aturar una urbanització d'aquestes característiques, per poc que fos, suposaria un preu que Marratxí no pot pagar.

Els dos punts s'aprovaren només amb els vots a favor de l'equip de govern (PSOE, IDMA), el vot en contra del PSM i l'abstenció de PP i EU.

EL POLÍGON DE CAN ROBIOL PODRÀ TENIR RESTAURANTS I BANCOS

Degut a la redacció del pla parcial aprovada l'any 1978 fins ara el Polígon Industrial de Can Rubiol no podia comptar amb oficines administratives, ni bancs ni restaurants ni bars, entre d'altres serveis. En alguns casos aquestes activitats només es podien desenvolupar en algun sector del Polígon, en d'altres estaven senzillament prohibides.

Així i tot fins ara hi havia alguns serveis de bar. Pertal de legalitzar aquesta situació l'Ajuntament va aprovar per unanimitat la modificació de l'esmentat pla parcial del

Polígon que, a partir d'ara, a més de les activitats nomenades també admetrà els usos administratius de comunicacions i transports, dispensaris i ambulatoris, centres polisportius i instal·lacions esportives en general, comerç especial centralitzat, oficines privades, serveis urbans de tot tipus **e x c e p t u a n t** cementeris, centres de formació professional i guarderies.

José Luis Montesinos pensa que el Polígon encara pot millorar molt

ELS PROPIETARIS DEL POLÍGON ESTAN SATISFET D'AQUESTA MESURA

El president dels propietaris del Polígon, José Luis Montesinos, ha assegurat que "estam d'enhorabona ja que es tracta d'una mesura que ens ajudarà a millorar i créixer". Segons Montesinos hi ha una sèrie d'entitats bancàries que estan interessades en posar sucursals a la zona industrial i fins ara no ho podien fer. Les empreses en marxa, més de 170, operaven especialment amb entitats del Polígon de Son Castelló.

Succeirà

QUINTOS DE PÒRTOL

Dissabte, dia 3 de maig, gran Nit de Rock al camp de futbol de Son Caulelles amb l'actuació de Fora Nervis, Fora des Sembrat, Tots Sants, Gossos i Ocults.

Diumenge, dia 4, jocs infantils a la plaça de Pòrtol (16 h.), partit de futbol Quintos '96 - Quintos '97 a la pista de l'Escola Nova (18'30 h.) i Ballada Popular (21 h.)

EXCURSIÓ A SA TALAIA FREDA

Dia 4 de maig. Organitzada per l'A. de V. de Sa Cabaneta sortiran de la Colònia de Sant Pere per pujar pel pas des Porcs a la màxima alçada de Llevant (562 m.) Baixada per Artà. Unes 4 hores de camí amb una primera part una mica costeruda. Concentració a la plaça de l'Ajuntament - Sa Cabaneta - a les 9 h.

EDUCACIÓ MEDI AMBIENTAL

Continuen les xerrades de sensibilització sobre recollida selectiva i reciclatge. Dia 6 de maig als locals de l'Àrea de Sanitat i Serveis Socials, a Sa Cabana; dia 13 als locals municipals de Can Pere, a Sa Cabaneta; dia 20 al local social d'Es Garrovers. Sempre a les 20'30 h.

BENDINAT

Aquest és el títol de l'exposició col·lectiva de quatre dones, entre les quals s'hi compta Maria Horrach, que s'inaugurarà a l'Escorxador de Pòrtol dia 9 de maig a les 20 h. Oberta fins dia 25.

JUNTA AVALUADORA DE CATALÀ

La publicació de la relació provisional d'admesos tindrà lloc dia 19 de maig; la definitiva, dia 2 de juny, a l'Àrea de Cultura i Educació de l'Ajuntament.

MARIA HERRACH, NOVAMENT GUARDONADA

Maria Horrach ha estat premiada amb un nou guardó, el premi local del Certamen de Pintura de Santa Maria del Camí, amb l'obra *Acordellat*. L'exposició on es pot contemplar

aquesta obra restarà oberta fins dia 5 de maig als locals de La Caixa de Santa Maria del Camí. Na Maria, que és natural d'aquesta vila, viu des de fa molts d'anys a Son Ramonell Nou.

Tothom vol sortir a la foto, encantats

Col·legi

Pius XII

Escoleta
Educació infantil
Primària
ESO
(BUP i COU)

Caminam cap al futur

Aving. Gaspar Bennàssar, arquitecte, núm 33
Tels 75 17 94 / 75 15 72 // Fax 20 03 40
Ciutat de Mallorca

sector crític acudiren a una reunió del PSOE que es celebrà a un restaurant de Marratxí. L'acte reuní prop de 300 militants de Mallorca en un acte d'ahesió a la candidatura que presentarà el congrés de Mallorca per triar els delegats que aniran al congrés federal del partit.

Son Bonet

Des d'AENA estan pensant la reconversió de Son Bonet per desviar-hi el trànsit general relatiu a petits avions de transport, ambulàncies i de càrrega.

Per altra banda l'administració està estudiant la idea de crear una escola de mecànics de vol a l'illa. Un lloc clau seria Son Bonet, lloc idoni per l'aviació, i també per pertànyer al Raiguer, així es podria aconseguir que la Unió Europea finançés part de les instal·lacions.

Encara a Son Bonet ens assabentam que patiren un robatori a mitjans d'abril per valor de 375.000 ptes.

Finalment fa unes setmanes una avioneta tingué un accident en aterrar a la pista d'aquest aeròdrom. El pilot no patí cap mal i l'aparell sofí escassos danys materials. Sembla que en el moment de prendre terra la part davantera de l'aparell quedà aficada dins la terra i l'hèlix quedà inutilitzable, però el pilot controlà bé la situació.

El campió Pere Carbonell

Pere Carbonell, campió mundial de pesca submarina, rebé el guardó del premi "Importantes" del Diario de Mallorca que li havien concedit el passat mes de setembre en reconeixement als seus merits esportius.

Immigrants

El nombre de residents de Palma que durant el 95 s'empadronaren als municipis colindants de la capital arribà a les 3009 persones. Marratxí acollí en un sol any 915 ex-ciutadans.

Robatori

Funcionaris del grup de robatoris del cos nacional de policia han recuperat objectes valuosos que havien estat robats a un xalet d'Es Garrovers, a més de detenir als presumptes autors del delictes.

Taula Rodona

El programa Marratxí 2000, d'EU, va celebrar al Figueral una taula rodona sobre la Sanitat Pública a Marratxí que comptà amb la presència de Carme Font, Elia Valero, Andrés Campuzano, Mariona Ràfols i Aina Vicens.

JOAN BESTARD, NOU JUTGE DE PAU

Joan Bestard

El darrer ple va nomenar Joan Bestard Parets, d'Es Pont d'Inca, com a jutge de pau per als propers quatre anys en substitució d'Antoni Company. L'elecció compta amb el suport de l'equip de govern (PSOE-IDMA) i del PP; el PSM votà un altre candidat i EU s'abstingué. Miquel Bestard, futur batle i germà de l'elegit, sortí fora de la sala de plens durant la votació.

Com a jutge substituït el ple designà la portolana Catalina Marcé.

Catalina Marcé

ES PLA DE NA TESA CELEBRÀ EL PANCARITAT

Enguany, el Pancaritat al Pla de Na Tesa es va celebrar a l'esplanada de Son Bonet, canviant així el seu emplaçament d'altres anys al pinar de Son Alegre. Per tal motiu, l'A.V. "Xaloc" va instal·lar un envelat per crear un espai amb ombra, a una zona sense arbres com és Son Bonet.

La bona resposta a la convocatòria, un dia assolellat i que els assistents gaudissin de les possibilitats d'aquest espai, ha encoratjat l'Associació de Veïnats a tornar repetir l'acte, el proper any, al mateix lloc i ampliar l'envelat.

EL PUNT VERD DEL POLÍGON ESTARÀ VIGILAT

El punt verd situat al Polígon Industrial, estarà obert durant els caps de setmana i comptarà amb vigilància, després que l'Ajuntament ha contractat aquest servei amb TRABLISA. El contracte tindrà una duració de tres mesos i costarà a les arques municipals la quantitat de 520.260 ptes.

GUIA de SERVEIS

**60 31 44
79 78 70**

Per una bona contrucció

Contruccions Felip Canyelles

C/. Major, 179
Tel. 60 29 89
Pòrtol

GABINET D'ASSEGURANCES

Aving. Antoni Maura 6,
Es Pont d'Inca
Tel. 60 11 63
Mòbil 908 26 75 23

II JORNADES D'HISTÒRIA LOCAL A MARRATXÍ

Tal com estava previst tengueren lloc el dissabte dia 19 d'abril al Col·legi Costa i Llobera. La participació fou més elevada que en la primera edició. En total es presentaren 26 comunicacions repartides en 7 ponències. Aquí vos n'ofereim els resums.

CANVIS A L'ESPAI DE LES POSSESSIONS. 1818-1866 *Isabel Moll*

La present comunicació tracta els punts següents:

1. Una breu presentació de la font utilitzada
2. Comparant les dades generals de l'Apeo de 1818 i de l'amillament de 1866, veure quines són les modificacions que es donen a
 - A. Número total de propietaris
 - B. Número total de possessions
 - C. Distribució de cultius
3. Derivant l'atenció a l'espai de les possessions, fer l'anàlisi de:
 - A. Augment del número de possessions, tenint en compte el total i les extensions de cada una d'elles.
 - B. La definició social dels seus propietaris.
 - C. La distribució del cultius dins aquest espai, diferenciant per extensions i propietaris.
 Anàlisi que es realitza comparant les dades que tenim per l'Apeo del 1818 sobre les mateixes qüestions.

arquitectònics que encara es conserven i un estudi del funcionament de l'antic sistema hidràulic.

INFRASTRUCTURA HIDRÀULICA DEL PLA DE NA TESA DURANT EL SEGLE XIX I COMENÇAMENTS DEL SEGLE XX *Bernat Cabot*

El Pla de na Tesa comptava amb un abeurador amb el seu corresponent aljub, destinat al servei de la trashumància i situat a l'actual plaça de l'Església. Aquest aljub i la resta d'escasses cisternes s'omplien per mitjà d'un *qanat*, amb aigua procedent del torrent de Coanegra.

Amb la construcció del nou oratori de Sant Llätzer, l'any 1858, desapareix l'abeurador i, per tant, l'aljub, augmenta la població i es necessita una major reserva d'aigua, per la qual cosa es fa necessària una infraestructura hidràulica més completa per donar servei a la comunitat.

Aquesta infraestructura hidràulica consistí en un *qanat* inicial procedent del torrent de Coanegra, que abastia en primer lloc el gran aljub de Son Alegre i posteriorment entrava al poble i es ramificava en forma de siques i canals que subministraven l'aigua a les diferents cisternes i aljubs.

Aquesta infraestructura es desenvolupa fins a l'aparició dels pous amb l'arribada del s.XX, on desapareix el *qanat* inicial, tot i que continua la resta del sistema, que inicia la seva decadència a mitjan segle.

L'EXPLOTACIÓ DELS POUS DEL PONT D'INCA (MARRATXÍ) PER A L'ABASTAMENT D'AIGUA A PALMA *Antoni Ginard Bujosa*

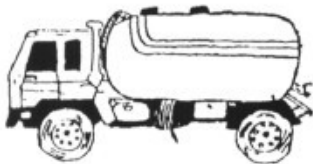
La comunicació vol donar a conèixer l'importància de l'explotació dels pous del Pont d'Inca (situats dins el municipi de Marratxí) en l'evolució del sistema d'abastament d'aigua a l'àrea urbana de Palma.

Per una part, es recullen les primeres notícies històriques i el projecte d'explotació dels pous del Pont d'Inca. Des del

LA SIQUIA DE SON SALES: ROMANALLES D'UN ANTIC SISTEMA HIDRÀULIC A MARRATXÍ

*Francesc Thomàs
Aina Pascual*

La comunicació pretén donar a conèixer i analitzar un antic sistema d'aprofitament de les aigües -situat a una de les possessions de Marratxí- del qual queden restes que permeten

NETEJAM I BUIDAM
POUS NEGRES, CISTERNES
PISCINES I ALJUBS.
DESEMBOSSAM
CANONADES
I CLAVEGUERES

NETEGES
Miquel Vadell

Tel. Mòbil 908 63 17 70

Trinitat 19 Tel 60 25 45 Pòrtol

1950, les aportacions d'aigua dels pous del Pont d'Inca han estat fonamentals per al creixement i la consolidació del sistema de distribució d'aigua a la ciutat i signifiquen el fet central en les diverses etapes del procés d'evolució.

Per altra part, a més de tenir un pes decisiu en l'evolució del subministrament urbà, el pous del Pont d'Inca són possiblement el millor exemple de la problemàtica lligada a la sobreexplotació i la salinització dels aqüífers subterranis de l'illa de Mallorca.

FONTS PER A L'ESTUDI DE LA GEOGRAFIA AGRÀRIA AL MUNICIPI DE MARRATXÍ

Irene Moya Pais

Aquesta comunicació pretén la presentació i definició de les característiques de les fonts que podem trobar al municipi per a l'estudi de la geografia agrària a Marratxí, la seva diversitat i evolució al llarg del temps. L'objectiu fonamental és donar a conèixer la seva existència per a posteriors estudis i la informació que podríem trobar en cada cas: canvis de propietat de la terra, cultius i la seva extensió, registres referits a les recaptacions d'imposts...

ELS ALLISTAMENTS PER A UN ESTUDI DE TENDÈNCIES DEMOGRÀFIQUES

María José Moya Pais

L'estudi esmentat pretén l'anàlisi de part de la sèrie d'allistaments, conservada a l'arxiu municipal, per a concretar les tendències d'evolució demogràfica a Marratxí des del pas a l'edat contemporània (el document més antic de la sèrie data de 1777) fins a la guerra de Cuba del 1898. S'incideix especialment al buidatge i tractament de les dades pre-estadístiques que ens aporten aquestes fonts. Hem de recordar que el primer cens de població, l'entrada a l'etapa estadística, no té lloc fins al 1845 i que prèviament en termes generals sols comptem amb altres tipus de recomptes de població parcials com ara els allistaments.

Aquesta font és molt interessant per incloure llistats complets, "l'allistament general", anteriors als sortejos i permetre la comparació en termes demogràfics entre generacions.

LES CASES DELS CAÜLLS DE MARRATXÍ: ANÀLISI ARQUITECTÒNIC I DOCUMENTAL

Aina Pasqual

Guió:

- Orígens de la possessió actual
- Revitalització de la productivitat agrícola a principis del s-XIX
- Anàlisi de la documentació localitzada que permet la datació d'alguns dels edificis que es conserven.
- Descripció de les cases i dependències auxiliars: hipòtesi sobre els usos.

PÒRTOL, OLLERIES EN DESÚS: UN ESTAT DE LA QÜESTIÓ

*Antoni Pujol
Catalina Sans
Francesc Thomàs*

La present comunicació es centrarà fonamentalment en la investigació i recerca d'antigues ollereries, avui en desús o bé en procés de desaparició.

L'espai d'investigació serà exclusivament la zona de Pòrtol. A partir d'un treball de camp, s'analitzaran des d'un punt de vista formal i arquitectònic, aquells elements que encara es conserven i configuradors de les antigues ollereries: forns, molins de sang, porgueres, eixugadors, eres de batre terra, obradors etc...

D'altra banda, l'estudi inclou la localització sobre l'espai d'antigues ollereries, avui ja desaparegudes, de les quals sols resta el topònim.

PACIENTS I METGES. ANECDOTARI

Guillem Massot i Capó

Contingut d'aquest anecdotari

- Infants
- Manescal
- Un bon diagnòstic
- Curanderos
- Per matinejar no se perd res
- Un cas d'economia
- Un client lletraferit
- La dona i el metge
- L'arribada al món d'un nou marratxiner
- Una dona diplomàtica
- Un metge inoblidable
- Una recordança de la síndrome de la figa de moro.

EL SANTJOANER FRANCESC OLIVER GAYÀ, BATLE DE MARRATXÍ (1912-14)

Arnau Company i Mates

L'1 de gener de 1912, Francesc Oliver Gayà -dels Calderers- (Sant Joan, 20 d'agost de 1869- 5 de febrer de 1941) era elegit batle de Marratxí. A les eleccions municipals de novembre de 1911, havia estat el candidat més votat. Era membre destacat de l'agrupació local del Partit Conservador i representant d'una família rellevant d'amos de possessió: els Oliver, dels Calderers de Sant Joan. La seva relació amb Marratxí s'havia iniciat el 1904 quan llogà la possessió de Son Sales, propietat de la senyora Bàrbara de Verí -marquesa vídua de la Sènia-.

La batlia de Francesc Oliver fou breu, de l'1 de gener de 1912 fins l'1 de gener de 1914, però després continuà com a regidor del Partit Conservador. A la comunicació, la biografia de Francesc Oliver serveix de pretext per analitzar els seus antecedents familiars- una rellevant família d'amos de possessió- i la seva gestió com a batle, tot fent especial esment al context polític de Marratxí amb la consegüent anàlisi electoral durant el decenni de 1910.

BERNAT PALOU I ESTARELLAS, GLOSADOR PORTOLÀ
Rafel Crespi i Ramis

El treball que presentam a les II Jornades d'Estudis Locals a Marratxí consisteix en donar a conèixer l'existència d'aquest glosador.

L'interès d'aquest personatge rau en el fet que escrivís diverses obres de teatre i algun sainet que de moment no hem pogut trobar. També ens consta que existeixen algunes plaquetes de gloses publicades i

que també, si no s'han perdudes, és difícil trobar-les. Per tant, només podem oferir les gloses, no massa, que publicà el setmanari *Foch y Fum*.

Per tant, la nostra feina ha consistit a deixar constància de l'existència d'aquest autor-glosador, mort en plena joventut, perquè no sigui esborrat de la nostra memòria col·lectiva quan ens faltin aquells transmissors de la història oral del nostre poble i per advertir els possibles estudiosos o els afeccionats com nosaltres de la possible existència d'unes obres de teatre, d'uns sainets i d'algunes plaquetes de gloses que per ventura podrien ser rescatades de l'oblit perpetu si mai es trobassin o poguessin ésser reconstituïdes pels que encara les recorden.

D'altra banda, les gloses publicades per B. Palou al *Foch y Fum*, són testimoni de fets de la nostra història quotidiana que durant la segona república, més que societats avui en dia els

feien teatre, festes... etc. Són la societat *culera* i els *monos*. En aquest sentit ens hem permès fer un excursus per la memòria oral dels nostres majors i compilar algunes gloses que parlen d'aquestes dues societats.

Bernat Palou i Estarelles va néixer a Pòrtol dia 7 de desembre de 1911 i va morir a Ciutat a l'edat de 28 anys. Tenim constància que va deixar escrites les obres de teatre titulades *Mans de Justícia*, *L'amor sols té una cura*, i el sainet *Joc Privat*. La primera obra fou representada en diverses ocasions i en diversos pobles de Mallorca i va tenir un gran èxit.

EL MÚSIC GABRIEL PINYA I MOLINA
 (Ciutat de Mallorca 1903-Marratxí 1960)
CATÀLEG DE LA SEVA OBRA I BIBLIOGRAFIA

Joan Parets i Serra

La present comunicació intenta, després d'una breu biografia del mestre Pinya, donar a conèixer totes les referències bibliogràfiques i catàlegs d'obres que fins avui hem pogut reunir al Centre de Recerca i Documentació Històrico-Musical de Mallorca perquè així, un dia, poguem estudiar la vida (biografia) i la música (catàleg) del gran mestre de música de ball, tant modern com popular.

Fins ara hem pogut catalogar 10 obres impreses i prop d'un centenar de manuscrites.

MIRA QUE OFERTAS

PAREJA LENTES
 PROGRES I VOS

INDO

18000 PTAS

OPTICA
 MORENO

31 Diciembre, 4 · Tel. 29 08 08 · 07004 Palma

FELIPE V ATACA DE BELL NOU; ARA A LES MONEDAS DE 50 PTES... BOICOT PEL GREUGE !

LA CONSTRUCCIÓ DELS EDIFICIS ESCOLARS DE MARRATXI (1927)

Jaume Oliver i Jaume

El municipi de Marratxí participà en la política de construccions escolars que, en la segona i tercera dècada d'aquest segle, garantí una escola pública pràcticament a tots els nuclis urbans de Mallorca. Cal identificar com a punt de partida, de caire formalment més tècnic, d'aquesta ingent tasca una reunió de tots els batles del conjunt de les Illes Balears, celebrada dia 10 de juny de 1926 al Museu Pedagògic provincial (plaça de l'Hospital, Palma), promoguda per l'Inspector de Primera Ensenyança, Joan Capó i Vallsdepadrinas i presidida pel Governador Civil, Pere Llosas. D'aquesta reunió en sortí una proposta de pla de construccions escolars, signat pels batles assistents o pels seus representants ("Bartolomé Nadal, por el alcalde de Marratxí" fou qui signà la instància). Cal reconèixer que durant la Segona República, i per raons a més ideològiques, aquesta política arribà al seu millor moment.

Els antecedents i el context, fàcilment identificables i sòlidament fonamentats en una total manca d'edificis escolars a casa nostra, són l'higienisme, l'activisme pedagògic i el conjunt de les aportacions del moviment aglutinador de la renovació pedagògica conegut com a Escola Nova. Miquel Porcel i Riera i Joan Capó i Vallsdepadrinas dinamitzaren, entre els professionals de l'educació i a nivell institucional, aquesta llarga època (1890-1936).

L'any 1927 s'iniciaren les quatre escoles de Marratxí, ubicades als quatre nuclis de població: a Sa Cabaneta, al Pla de na Tesa, al Pont d'Inca i a Pòrtol, segons plànols de l'arquitecte escolar Guillem Forteza i Pinya, autor de la major part d'aquestes edificacions en el conjunt de Mallorca. Segons l'Editorial de LA NOSTRA TERRA de novembre del 1929, aquestes quatre escoles havien estat recentment inaugurades, i com a acabades consten a una publicació signada pel seu arquitecte l'any 1941.

Sortosament els quatre edificis s'han conservat i constitueixen avui una part emblemàtica del patrimoni cultural i institucional de Marratxí i un viu testimoni d'una irrepetida política de construccions escolars (1926-1936).

MARRATXÍ 1931. LES ELECCIONS MUNICIPALS

Francesc Sáez i Isern

Resum

Aquesta comunicació té dues parts ben definides.

En la primera se fa una anàlisi de l'estructura socioprofessional del cos electoral marratxiner i del seu grau d'alfabetització; en dades absolutes i percentuals, tant per a la totalitat del municipi, com particularitzant a cada una de les quatre seccions

en què es divideix la circumscripció electoral de Marratxí, es a dir, Sa Cabaneta, Pòrtol, Es Pla de Na Tesa i Es Pont d'Inca.

Això ens dona un elector majoritàriament dedicat a l'agricultura, sobretot com a jornaler o conrador, però que si viu al Pla de na Tesa o al Pont d'Inca, té moltes possibilitats de fer

feina al comerç o a la indústria, principalment com a picapedrer o sabater, i que és quasi segur que ha pogut aprendre a llegir i escriure.

A la segona i ja determinat el context humà marratxiner que tenia opció d'elecció política s'analitzen les eleccions del 12 d'abril de 1931. En aquestes, Marratxí és dins la tònica general a Mallorca, és a dir, la victòria és per a la dreta monàrquica, amb 7 regidors liberals, 4 conservadors i 1 regionalista (centrista). Però aquestes eleccions varen ésser anul·lades per la República i es tornaren celebrar el 31 de maig, ja sota el règim republicà. A Marratxí hi va haver aldarulls que obligaren a repetir les eleccions en el 2on districte (Es Pla de Na Tesa i Es Pont d'Inca). Finalment el resultat global per a tot el municipi va ser de 5 regidors republicans de Centre, 4 socialistes i 3 de la Dreta Liberal Republicana, essent els dos més votats els socialistes D. Bartomeu Juan Bennassar i D. Miquel Oliver Ramis.

N. de la R.

Degut a la seva extensió deixarem per a propers números els resums de les següents comunicacions:

Aportacions a l'estudi de les coves prehistòriques de Marratxí
 Juan Fornés
 Jaume Garcia
 Carlos Quintana
 Damià Ramis

El patrimoni arqueològic del municipi de Marratxí i la història de la seva investigació
 Jaume Garcia Rosselló

Marratxí: aproximació a partir dels Stims de 1581 i del Cadastre de 1685
 Biel Massot i Muntaner
 Miquel Coll i Canyelles

Els Estims de Marratxí de 1732
 Mª Pilar López i Sastre
 Gaspar Valero i Martí

L'ocupació humana d'una àrea marginal del terme de Marratxí: el Camí de sa Bomba.
 Martí Canyelles Crespi

Onomàstica de Marratxí - I (Malnoms i topònims entre el el XIII i el XVIII)
 Biel Massot i Muntaner

Aproximació a les antigues nissagues de xeremiers portolans
 Tomeu Moll i Mas
 Guillem Miquel Bosch i Roca

L'antiga església de Pòrtol
 Maria Canyelles Crespi

Bartomeu Ordinas Bauzá i el col·legi de Santa Teresa d'Es Pont d'Inca
 Francisca Comas i Rubí

Per altra part, estam pendents de rebre els resums de Joan Cabot, Francesc Vallcaneres i Manuel Santana Morro.

Espai patrocinat per l'Àrea de Cultura i Educació de l'Ajuntament de Marratxí

El col·legi Blanquerna

Gabriel Pol i Sastre: "L'assignatura Coneixement del Medi ha d'estar arrelada dins l'entorn"

Gabriel Pol i Sastre és el director del col·legi Blanquerna des de fa quinze anys. Abans que s'inauguràs aquest centre com a col·legi Blanquerna, ja estava a l'Escola Graduada Mixta des Pont d'Inca (al carrer Santa Catalina Thomàs). Després es juntaren el centre des Pla de na Tesa i el des Pont d'Inca i va donar com a resultat el col·legi Blanquerna. Les escoles des Pla de na Tesa i des Pont d'Inca no eren completes, com a escoles graduades, i quan es va fer l'edifici del Blanquerna es va aconseguir un centre d'EGB complet.

Quan assumíreu la direcció del col·legi Blanquerna?

Pràcticament des que es va inaugurar el centre, exceptuant alguns anys que hi ha hagut algun altre equip directiu, gairebé sempre ho estat jo. L'equip directiu que tenim ara hi és des de fa tres anys i enguany acabam. Ja veurem què passa!

Quants de professors i alumnes té el Blanquerna?

Som desset professors, dels quals quinze pertanyen al claustre. N'hi ha quinze de fixos, més la professora de música que pertany al claustre del Costa i Llobera de Pòrtol, perquè la tenim compartida, és a dir, fa dos dies aquí i tres al Costa i Llobera. Després també hi ha la psicopedagoga del MEC, que només ve un dia per setmana, i el professor de religió.

Pel que fa a alumnes, en tenim entre 240 i 260. Durant el curs hi ha petites variacions en el nombre d'alumnes, és a dir, gent que es dóna d'alta i gent que es trasllada de centre.

I quina mitjana per aula suposen aquests 250 alumnes, aproximadament?

És de devers 25, a alguns cursos no n'hi ha tants, però a altres sobrepassen els 25 alumnes.

Quins cursos impartiu actualment?

Actualment el centre té el sis cursos de primària (allò que era EGB), primer d'ESO, vuitè i tres cursos d'Educació Infantil. Els alumnes d'Educació Infantil estan a l'antic edifici de l'Escola Graduada Mixta, al carrer de Santa Catalina Thomàs des Pont d'Inca. Primària, primer d'ESO i vuitè són els que estan aquí.

Com vos afectarà la reforma?

De moment, fins que no es construeixi el centre de secundària de Marratxí, que no crec que sigui per ara, per una qüestió de pressupost (no és que tenguí informació escrita de primera mà, sinó simplement que allò que es comenta és que tardarà encara alguns anys), haurem de tenir dins els centres primer i segon de secundària. A partir de tercer de secundària se n'aniran a l'institut que tenim assignat, al qual estam adscrits.

Quina és la llengua vehicular del centre?

És el català. Nosaltres vàrem esser la primera escola del terme que va demanar un programa específic d'immersió en llengua catalana. És un programa que ha anat evolucionant i s'ha transformat en l'actual Projecte Lingüístic de Centre. Però, molt abans que existís aquest PLC, dins l'EGB i dins l'educació preescolar, vàrem esser dels primers que instauràrem aquest programa, que era començar a llegir i a escriure en català.

Heu tingut cap conflicte?

No n'hem tingut mai cap. Sabem que hi ha escoles que n'han tingut, però no és el nostre cas. Explicàrem perfectament als pares, quan es va demanar aquest programa d'immersió lingüística, allò que es pretenia; es va fer començant pels alumnes d'Educació Infantil. Com varen

anar pujant curs a curs (no va esser una implantació global a tota l'escola) els alumnes no tengueren cap problema.

Quin tant per cent de castellanoparlants s'incorpora al centre?

La major part dels nostres alumnes són castellanoparlants a nivell de família. Entre un 60 i un 70% tenen el castellà com a llengua materna, és a dir, a ca seva, sobretot a les zones de sa Cabana i Cas Capità; en es Pla de na Tesa i es Pont d'Inca n'hi ha un 50%. Al pati segueixen parlant en castellà, però de cada vegada manco. A causa d'aquesta immersió que hem duit a terme durant molts d'anys, molts d'alumnes, que al principi els sortia el castellà, actualment, quan es dirigeixen a nosaltres, ens parlen en català. Ara bé, quan es fan grans, la cosa es torna invertir, per ventura els esquemes dels pares els condicionen massa.

He de dir que a les primeres promocions els costava més. Les que ara estan arribant ho tenen bastant assumit. A sisè de primària, pràcticament tots parlen perfectament el català sense cap problema.

Quines activitats es duen a terme per donar a conèixer el municipi?

Els mestres tenim molt clar, sobretot als primers cursos, que l'assignatura Coneixement del Medi ha d'estar molt arrelada dins l'entorn. Dins la programació ja s'inclouen sortides, ja siguin per conèixer la història, la geografia, els costums...

Feis servir Pòrtula?

Bé, s'ha de dir que la revista Pòrtula només la rep la biblioteca. Aquesta és una biblioteca pública, a la qual els alumnes accedeixen en algunes ocasions, però que no sempre està oberta en horari escolar. Possiblement hi ha qualche mestre que a nivell particular la utilitza.

*Josep Antoni Calvo
Catalina Bestard*

Equip Directiu del CP Blanquerna
 Director, Gabriel Pol Sastre
 Cap d'Estudis, Joana Mª Ramírez
 Secretari, Pep Lluís Pitarch

MATEU SALOM: TRECSCADOR INCANSABLE

Teatre, poesia, música, viatges... una contínua activitat de tota casta ha caracteritzat sempre aquest home inquiet, encuriós, feiner en qualsevol aspecte. Mateu Salom, per la seva feina a la companyia Ibèria, ha tingut l'ocasió de veure món i de trescar per terres llunyanes. Ell i la seva dona, Antònia Obrador, feren fa més de 20 anys un viatge a Tenerife i des d'aleshores han viatjat més prop o més lluny sempre que han pogut. A Tenerife hi tornaren algunes vegades més, perquè els agradà molt i trobaren que encara hi havien deixat redols sense conèixer.

Aquesta sensació de no haver satisfet la curiositat o de no haver acabat d'assaborir el que els deparava un lloc, una terra, ha fet que aquesta parella passejadora i aventurera tornàs enguany a Mèxic, on havien anat l'any passat amb el grup de ball de la Revetlla de Sant Antoni de Son Ferriol. Amb els revetllers no pogueren arribar pertot on volien, s'havien de cenyir a un guió i unes activitats programades i això els impedia estar més temps a un lloc o anar a un altre... Per poder fer i desfer lliurement i aclarir millor què els oferia Mèxic, hi han tornat aquest gener i en quedaren impressionats.

En primer lloc, els mexicans són molt diferents, tenen un caràcter molt amable, molt simpàtic i es desfan en atencions als visitants. També són molt tranquils, si una cosa no surt bé o penja... ja ho veurem, què hi podem fer! En Mateu i n'Antònia els va cridar molt l'atenció com varen ser convidats a una festa dels membres d'una coral que conegueren l'any passat. Eren a una casa i el capellà del lloc presidia la taula. Ell era el centre i era tractat com un rei, era l'autèntic amo. Després, per fer honor als visitants i perquè Antònia era la major dels presents la col·locaren entre el capellà i l'amfitrió, en Mateu seia un tros enfora. El primer plat del menú era la seva sopa típica, feta de "fulles de figuera de moro" amb trossos de blat de moro i altres coses molt diferents del nostre mejar. Era l'obligació alabar aquell plat tan especial, els mallorquins deien que era molt bo i els mexicans volien refegir-los el plat. Antònia i Mateu ho passaven malament perquè diuen que allò no era empassador. Antònia diu que perdé devers tres quilos perquè el menjar no li anava bé. Endemés, tot ho fan coent que flameja. Fins i tot mengen la fruita amb pebre, xiles o mole, però picant que fa plorar i tot.

Quant al lloc, ells estaven a una part de la capital, a Tlalneptla. Allà les distàncies són infinites per un mallorquí. Bé, visitaren el museu d'Antropologia, les piràmides del Sol i de la Lluna, on hi havia unes someres que les engataven amb cervesa com una atracció turística més... La visita a la catedral és remarcable perquè es troba en obres, per un sisme està inclinada de la base i l'estan anivellant però per complet, la basílica sencera a la vegada i no per parts: l'alcen d'una peça, l'omplen de davall fins que estigui en un pla ben horitzontal. La qüestió de les esglésies i la devoció de la gent deixa astorats aquest matrimoni: allà hi ha riudes de gent que entra als temples, resa, fa promeses de genolls, etc. Al temple de la Guadalupe, on es venera un quadre de la Verge de Guadalupe, -que no una imatge- hi ha cintes per on passa la gent perquè

A Mèxic

sigui fluïd i no s'embossin els lloc de pas com aquí passa als grans magatzems.

Un altre passatge interessant d'aquest viatge és l'albufera o llacuna de Cochimilco, que es visita dins barques. Dins aquest lloc pantanós anaren a parar els espanyols que volien fer-se amos de la zona. Els contaren que els espanyols, el s. XVI, es veren perseguits pels indis asteques, agafaren tot l'or i les joies que pogueren i s'ho guardaren dins els pantalons i per la roba; per evitar que els nadius els aglapessin amb el botí es llançaren a aquelles aigües, brutes i fangoses. Carregats com anaven encara

era més difícil surar i quasi tots acabaren al fons d'aquella albufera. El guia que explicava tot això als pladenatesers deia que de tant en tant encara treien restes d'aquells espanyols i del botí robat. La fama dels espanyols entre els mexicans no és gaire bona, per ells són mala gent, lladres impostors. Però en aquest punt, especilament n'Antònia, no volgueren explicar res més, no li agradava ficar-se en "política".

Finalment, aquesta parella es quedà meravellada de com els mexicans han sabut extreure el màxim profit dels recursos de què disposen. Així, sobretot en temps passat, però actualment encara es fa, cultiven el cactus magüey, que és la nostra atzavara, un cactus que es fa molt gros, amb una trompa enmig i unes fulles llises acabades en punta, doncs d'aquesta planta ho aprofiten tot: de les fulles assecades en fan corda de pita i fil per cosir i se'n pot fer fins i tot fil quirúrgic. Del tel de la fulla, la capa superior seca i ben allisada, en feien paper; de la polpa, sabó. Es beuen l'aigua que fa la mata i en treuen aiguardent. Tota una lliçó d'ecologia, reciclatge i, per descomptat, d'economia.

Aquests són alguns dels records que guarden Mateu i Antònia del seu viatge a Mèxic. Esperam que el seu esperit aventurer es mantengui i que ens puguin explicar més vegades les seves tresques i experiències arreu del món. Per ventura alguna agència de viatges els podria contractar de guies o per fer propaganda d'alguna ruta...

Joana Maria Matas

NOU TALLER A PÒRTOL

**TALLER
TOMEU JOAN**
(REPARACIÓ D'AUTOMÒBILS)

C/. Major, 5 Tel 60 22 98 Pòrtol

MIRATGES

He pogut saber, basant-me en allò que contenen els diaris, alguna cosa sobre el munt de projectes que els diferents municipis presenten com a projectes al Pla Mirall del Govern Balear. Tot em fa pensar que no hi ha res de nou. Sols un títol publicitari i un pla sense pla. Ja estem una mica acostumats als grans titulars i al poc contingut, a veure que els remeis als problemes de veritat no arriben i a veure que tot acaba en un rentat de cara, com sempre -es a dir- una bona encimentada.

Els ajuntaments han anat desbaratats fent coa per col·locar les seves ocurrences de darrera hora. Gairebé no passa la seva imaginació més enllà d'asfaltar un parell de carrers, o tornar a enrajolar Sa Plaça o posar quatre fanals nous... Miratges!!

A Marratxí va provocar un cert moviment cívic l'anunci a la premsa d'un projecte, o idea, o miratge, de desviació de l'accés a Sa Cabaneta per darrera l'església de Sant Marçal. És una antiga demanda de la gent, dels marratxiners i cabaneters i suposam que de la parròquia també, veure un dia una imatge més digna per a la carretera de la casa del Patró del terme. És un desig i una necessitat disposar d'un espai sense problemes (trànsit, aparcaments, instal·lacions) per a la romeria i per a les fires i altres celebracions. Ara hi ha també el projecte de plantar-hi el nou edifici consistorial, la nova casa de la Vila.

No sabem com acabarà tot. Hi ha massa peces de puzzle sobre la taula que no encaixen.

En el projecte o idees o esborranys

que hem pogut veure fins ara no apareix, no veim per enlloc, una solució global a tots aquests problemes. El trànsit pel nucli de Sa Cabaneta reclama una variant per la part sud del poble que juntí Sant Marçal -carretera de Sa Comuna- Son Caulelles i Pòrtol, i això és prioritari. La nova urbanització a la Verònica bloqueja una ampliació de la plaça o una possible ubicació del nucli de la romeria de Sant Marçal. Creim que encara no s'ha previst com resoldre el tema dels aparcaments i instal·lacions finals que aquests esdeveniments massificats necessiten. A la darrera fira de tardor tot va ser un autèntic desgavell. La gent ja hi està acostumada. Creim tenir raó quan deim que sense donar més solució al grans problemes, sense planificació, no es poden sacrificar més paisatges, més terrenys, més espais intactes, ni tampoc continuar vessant els doblers en posar sargits i pegats per sortir del pas.

A Marratxí, el mirall que ens agrada és el nostre entorn, el que encara conservam i estimam. El paisatge obert encara a la Serra, els racons urbans tranquils, una arquitectura respectuosa. A Marratxí, volem deixar de ser de segona categoria. Volem que el nostre centres històrics, els nostres monuments, camins, possessions, molins, tinguin la mateixa categoria que a Valldemossa o Fornalutx. Volem

Vicenç no es mostra massa convençut de les explicacions del batlle sobre el pla Mirall

tenir la calma i l'aire net que els nuclis turístics volen per als seus visitants. Com desitgen els menorquins o formenterencs, no volem un territori massificat que sembli un barri adossat a Palma. Volem un pla sanitari digne i uns serveis avinents. Volem una educació de qualitat, aprop i sense escatimar, que els doblers són nostres. Volem més seguretat ciutadana i vial perquè lo que tenim és ben fello. Volem un transport públic a nivell europeu, que juntí els diferents llocs del terme, que acosti els serveis (sanitat, escola, feina...) Volem unes instal·lacions esportives públiques aprop dels nuclis, i més diverses. Aquests són els miralls que demanam. (I n'estic segur que aquest escrit, ara per ara, el podria signar qualsevol marratxiner). Més que miralls volem el trespol agrenat i els vidres nets, i un aire que faci olor de garriga.

Vicenç Sastre
membre del GOB Marratxí

Sa Vetllada

Cafè

Direcció:
Ramon Moreno

Pa amb oli i patés

C/. Soler, 18 Bajos Tel.: 45 35 26 07013 Palma

S'ERMITÀ BORD

Qualsevol que no conegui la història, se pot pensar que aquest mal nom és de per bromes. I no ho és. Miquel Suau és un felanitxer de 75 anys que fa d'ermità a Estellencs. Quan era petit va anar al metge a acompanyar el seu germà que estava malalt. El senyor metge se pensava que era ell el malalt, però la seva mare digué que no, que era el germà. Però ell insistí en fer-li una revisió. "Aquest al-lot- digué el metge- no arribarà als vint anys". La seva mare, ja ho podeu veure, quin retgiró s'en duqué. El P. Miquel Suau, de llavors ençà, ha tingut moltes angines de pit, l'han operat del cor més de tres pocs. I és clar, els estius ho passava fatal amb la calor. Fins que un any, l'altre ermità, en Joan Càrrero, va dir: "Això no va pus, demà mateix vaig a comprar un aire condicionat" I dit i fet. Un bon aparell i s'ha acabat de patir calor. De llavors ençà el P. Miquel, s'anomenà: S'ermità bord. "Un ermità amb aire condicionat -diu- no és un ermità autèntic" I com que, ademés d'ermità és pintor. I els pintors, ja ho sabeu, si no són una mica estrafofiris, no són pintors de bon de veres.

"s'ermità bord" és un pintor especial. El vell Escorxador de Marratxí ha estat el primer lloc on ha fet una exposició, amb tant d'èxit, que el dia de la inauguració va vendre 30 quadres. Val dir que aquest acte era per recollir doblers per la Fundació S'Olivar d'Estellencs, que des de fa quatre anys està fent feina pels africans que estan en perill constant de mort pels mateixos germans seus i per mor de què ningú els fa cas. Uns, els francesos, els venen armament, d'altres, els americans, no els interessa lo més mínim, i no volen fer cap intervenció.

Miquel Suau, s'Ermità bord, durant el seu parlament a s'Escorxador de Marratxí

La cara de Sion, mentre escoltava Miquel Suau, reflecteix el sentiment que s'Ermità bord desperta en els homes de bona voluntat

I els altres, o sigui noltros, com que no ens va ni ens ve, passam de tot. I aquells, venga tirs, i venga morts... i amb aquest so l'enterram!

La FS'O d'E ha fet accions per treure les busques dels ulls de tots aquells que tenen poder per poder fer qualche cosa per aquests germans nostres que se maten cada dia.

Anaren a peu d'Assis a Ginebra per parlar amb l'alt Comisari pels drets humans Jose Ayala-Lasso. De camí, a Milà,

tenguérem el recolzament de 12 premis Nobel. Pel gener començaren una vaga de fam davant el Consell de Ministres de la UE. Durà 43 dies i aconseguiren que els ministres europeus posassin fil a l'agulla per aturar aquest desastre. Bé totes aquestes mogudes duen un gastòrum que fa por. Viatges per amunt i per avall. Telefonades. Faxes. I venga! I qui paga tot aquest burball? El CIM donà uns doblers perquè tengués ressò als mitjans de comunicació. El Govern Balear donà 150000 pessetes. I tot el que falta per arribar, al prop del milió de pessetes, que se va gastar? L'Ajuntament de Marratxí ha deixat el seu centre cultural per l'exposició, vostè, per ventura, comprà un quadre, aquell va fer un petit donatiu, i així de mica en mica s'ha pogut pagar tot. Com amic que som de S'Olivar, i en nom dels ermitans, gràcies a tots.

Xisco Busquets

**CONSTRUCCIONS I
PROMOCIONS
J. GALAN I A.J. RAMOS**

**C/. Cadenera, 10
Tel. 60 14 74
Sa Cabana / Es Pont d'Inca**

A:\OFIMÀTICA

Archivo Edición Ver Ayuda

Owins
ACADEMIA

C/. ANTONIO MAURA, 6
07009 PONT D'INCA (MARRATXÍ)

TELF-FAX: 79 57 81
OWINS@REDESTB.ES

0 object(s) 0 bytes

Associació de Veïnats Son Ametler Antoni Estarelles: "Esper i desig que no es torbi gaire la nostra legalització"

Els estatuts de l'Associació de Veïnats de Son Ametler es varen aprovar dia 3 de maig de l'any 92. A partir d'aquesta data començà la seva singladura per intentar canviar la situació d'il·legalitat en què es troba aquesta parcel·lació. Des de l'any 92 l'associació de veïnats ha demanat a l'Ajuntament informes per saber quines passes ha de fer per convertir Son Ametler en una urbanització legal. Segons pareix, l'ajuntament emeté un informe tècnic i un jurídic en els quals s'explicava que la zona patia unes certes mancances. Abans d'acabar l'anterior legislatura, en un ple de l'ajuntament, s'aprovà la modificació puntual de les normes subsidiàries.

Quins problemes afecten Son Ametler, a part del tema de la il·legalitat?

Sempre hi ha, com per tot, qualche acte delictiu. L'altre dia vàrem saber que havien entrat a una casa, en relativament poc temps, dues vegades. Però és curiós perquè no s'enduien res. Simplement espanyaven el pany i entraven, per pur vandalisme.

A més, alguns joves han convertit el camí de Son Ametler, que va de la carretera d'Inca a la carretera vella de Sineu, que enllaça per s'Hostalot, en una ruta perillosa. Sobretot els caps de setmana, hi circulen joves amb motoret i qualche dia hi haurà una desgràcia. No van massa alerta, van a tope i veus gent molt jove per anar en motoret. No acab d'entendre perquè els seus pares els ho consenten.

Quantes cases hi ha a la vostra urbanització?

Són 60 parcel·les i això representen

unes 240 persones.

Quines activitats duis a terme?

En aquests moments duim a terme molt poques activitats. Enguany per primer cop hem demanat ajuda a l'ajuntament per poder fer unes festes. Abans no teníem lloc per fer-les. Ara, però, tenim un solar que hem adquirit per poder cedir a l'ajuntament el dia demà com a zona verda i poder fer les festes. De fet, cada any rebiem per part de l'ajuntament la informació per sol·licitar subvencions per fer festes, torrades, etc. No ho havíem fet cap vegada, enguany serà el primer.

On feis les reunions?

Cada vegada que hem demanat un local a l'ajuntament, aquest ens l'ha cedit molt amablement. No les feim mai allà mateix. De fet, quasi sempre les hem fetes en Es Liceu, al carrer de sa Cabana. No tenim local perquè oficialment no el podem sol·licitar. Amb els contactes que hi hagut a nivell d'ajuntament sabem que hi ha voluntat per fer-lo. Ara bé, comprenem que hem d'anar més lents que els altres.

Quines queixes vos fan arribar els veïnats?

Normalment no ens fan arribar queixes. Tot està supeditat a arribar a la legalització i a partir d'aquí poder empènyer el carro i aconseguir més coses.

Quan vos legalitzin, quins projectes pensau dur a terme?

Tenim molts de projectes i moltes il·lusions, però hem d'anar una cosa darrere l'altra. Hem de pujar l'escala a poc a poc. S'hauria de fer un espai de zona verda que s'hauria de cedir a l'ajuntament. De fet,

aquest solar, com he dit abans, ja el tenim comprat, per poder fer una plaça, zona verda i fins i tot un local social, perquè metres n'hi ha a bastament.

Què vos pareix la nostra revista?

Em pareix molt bé. Jo la seguia, per diverses circumstàncies, quan era mensual, ara que és quinzenal a causa de la feina no la puc seguir amb la intensitat que jo voldria. Ens agradaria poder-nos-hi subscriure, però de moment tenim el problema de correus que no ens arriba. Endavant i ànim.

*Josep Antoni Calvo
Catalina Bestard*

Junta Directiva

President, Antoni Estarelles
Vicepresident, Francesc Ruiz Aneas
Secretari, Pere Amengual Bergas
Tresorer, Vicenç Peiro Sola
Vocals, Francesc Hidalgo Beltran,
Daniel Marín Rumbo, Baudili Llergo
Novo, Josefina Marín Rodríguez,
Francesc Soto Arroyo.

FORN - PASTISSERIA

BON JORN

El millors productes
i el millor servei

De dilluns a diumenge, de 7 a 14 h.
Horabaixes tancat

C/ Can Monjo Fondo, 8 **79 75 72** Pòrtol

Vicens

Saló Estudi

Li ofereix la seva nova imatge
Tractaments capilars amb microvisor
Permanents, moldejats per ordinador
Tintes, Caiguda, Caspa, Greix

C/ de sa Cabana 41, Tel. 79 40 77 Es Pont d'Inca

L'alquímia de la transformació

A can Baix Sol de Sant Llatzet ja ha arribat la primavera i l'ambient està més saturat que mai d'olors, de bones olors.

Després de la recollida de les flors d'ametler, que vàrem tractar el mes passat, ve el procés de maceració, lent i laboriós. En el cas del perfum **Flor d'Ametler**, aquest procés dura tres anys i bàsicament consisteix en la manera, molt subtil, d'extreure l'aroma de les flors.

El perfum final és el resultat d'una part d'esperit nou, una altra d'essència destil·lada i una part de la maceració que va mesclada dins una mescla de totes les maceracions fetes des del primer pic que es va fer aquest producte. Precisament aquesta mescla de mescles seria la mare, és el que dona el llinatge característic al perfum, com el vi, producte

El repòs de les flors és bàsic per aconseguir el delicat aroma.

de diverses anyades que s'ajunten i es complementen.

Tot aquest procés, que té els seus tocs secrets i una sèrie de reminiscències alquímiques, serveix per arribar a donar al perfum final la seva nota característica. L'essència natural necessita harmonitzar, és forta i aspra, fins al punt que no ens recordaria la flor d'ametler natural. Per això cal jugar i combinar per donar-li l'harmonia que farà un producte final característic, únic i irrepètible. És el resultat de la subtil combinació d'elements i d'aromes, amb mestria artesana i secret alquímic, que permetrà el miracle final: la qualitat de **Flor d'Ametler**.

Biel Massot i Muntaner

L'antic alambí ara no s'utilitza, però el seu regust arcaïtzant ajuda a crear ambient.

La maceració és un procés que dura tres anys

S'Amagat

Especialitats de la casa

Paleta de xot

Porcella

Frit mallorquí

Assortit de pizzes

Noces / Batejos / Comunions
Dinars d'empresa / Celebracions

reserves 79 73 59

Pòrtol

TENIU CITA AMB PÒRTULA EL PROPER 15 DE MAIG... PÒRTULA, ARA, QUINZENAL

TOT CERCANT MALLORCA A PISA

Programar una estada de 6 dies a la Toscana -sobre tot si un no ha estat mai a Itàlia- és fer un inventari de tòpics: Florència, la seva catedral, el David de Buonarroti, el Ponte Vecchio, Pisa, la seva torre inclinada, Siena, Lucca, San Gimignano, etc. Qualsevol d'aquests monuments en ell mateix justifica el viatge.

Però no només la mà de l'home és prodigiosa en aquestes contrades. La *campagna* toscana és deliciosa. Els turons, els sementers, els xiprers. No estranya ningú que aquesta sigui una de les terres més trescades per directors de cinema. Em vénen al cap ara mateix pel·lícules com *una habitació amb vistes*, *much ado about nothing* (traduïda al castellà com *Mucho ruido i pocas nueces*) o, per esmentar la darrera, guanyadora de 9 oscar, *el pacient anglès*.

Hi ha, emperò, amb això dels tòpics, un perill: convertir el viatge en un documental del canal 33, en una esgotadora cursa contra-rellotge d'entrada i sortida de museus amb el risc d'un còlic renaixentista de seqüeles múltiples, com ara l'avorriment del marbre blanc i la pintura al fresc.

Tal vegada per això, ho confés, Pisa em seduí. El comentari que ens havia fet el nostre cicerone era per escabetxar-la en dues hores: a la piazza del Duomo hi

El Duomo o la Catedral de Pisa.

trobareu el més interessant. Els pisans, a més a més, són per als italians poca cosa més que els de Lepe per als espanyols.

Però Pisa és sobre tot i malgrat els seus monuments una ciutat mediterrània viva. Porxos, mercats, carrerons, canals, barques, esglésies romàniques (molt de romànic), palaus i palauets i gent. Molta de gent. Té, aquesta ciutat, quelcom de familiar...

La nostra illa deu, precisament a un pisà, la primera crònica escrita que es conserva sobre una campanya de guerra. Més de cent anys abans que el rei en Jaume escrigués el seu *Libre dels Feits*, aquest ciutadà anònim de la república de Pisa redactà en vers el *Liber Maiolichinus de Gestis Pisanorum Illustribus*. Es tracta en concret del setge de Madina Mayurqa per l'esquadra combinada de pisans i catalans.

Explica -amb pèls i senyals- el nostre corresponsal de guerra que els pisans, per aquell temps primera potència naval, n'estaven farts de la pirateria mora mallorquina, i que obtingueren del Papa Pasqual II la justificació de creuada per dur a terme la desitjada ràtzia. Això succeí entre els anys 1113 i 1115. Mallorca era regne taifa independent des de 1086.

Aquesta primera invasió cristiana no passà, com dic, d'una ràtzia i el 1115 els cristians abandonen l'arxipèlag, en part assabentats que els almoràvits eren en camí per ajudar els seus germans. (Aquesta secta nord-africana, els almoràvits, foren els fundadors de Marraquex, gentilici que hom accepta com a origen del topònim del nostre terme Marratxi).

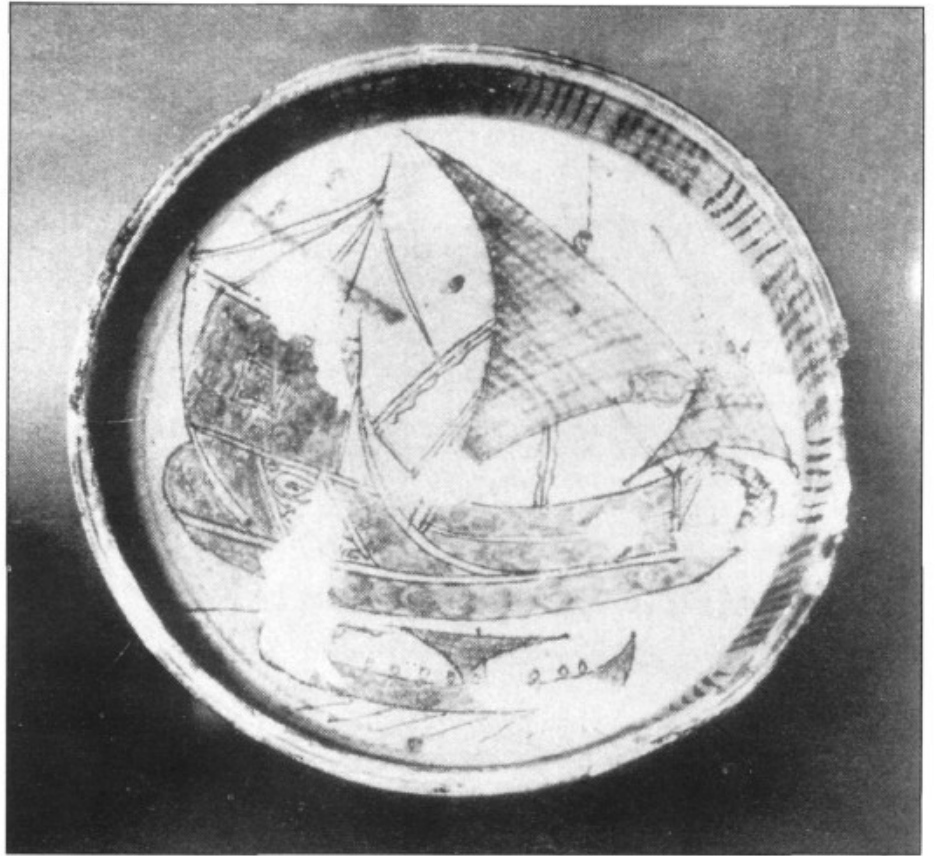
Bateig de Lamberto, fill del rei de les Balears.

El cas és que aquesta campanya, fet i fet de dos anys, creà el primer nexa entre pisans i mallorquins. Conta la llegenda que les columnes centrals de la façana del Duomo de Pisa, són en realitat un botí de guerra mallorquí (com també es conta el mateix de les columnes del baptisteri de Florència). Al museu de l'obra del Duomo hi trobam també dos bronzes àrabs: un griu alat i un plat de grans dimensions d'origen mal conegut (qui sap si d'aquella campanya).

I fins aquí les llegendes. Però l'any 1981 una historiadora italiana, Graziella Berti, amollava la llebre en trobar en una església pisana, San Piero a Grado, 6 escudelles o safes àrabs de factura mallorquina, datades el segle X o, com a molt, a principis del s. XI. La decoració d'aquestes valuoses peces consisteix en motius florals i vaixells (en tres casos) que han aportat dades molt importants per a l'estudi de la navegació d'aquella època.

Els entesos ens expliquen que es tracta de ceràmiques treballades amb la tècnica califal (desconeguda aleshores a Pisa), acabades amb esmalt estannífer blanc sobre la superfície interna, decorada en morat i verd, i amb vidriat plumbífer groc sobre la cara externa. Els originals foren retirats per al seu estudi, i actualment es poden contemplar les còpies que foren col·locades en el seu lloc.

Una altra dada. Si entram a la catedral, a la paret esquerra hi trobam un quadre de grans dimensions amb la següent llegenda: *Pietro Moriconi battezza Lamberto figlio del Re delle Baleari, Lorenzo Pecheux (1729-1821)*. Qui és aquest Lamberto a qui l'artista anomena fill del rei de les Balears? Quan és que les

Escudella mallorquina del s. X trobada a Pisa.

Balears han estat regne? Per què en el quadre no apareix son pare, és a dir el rei? És possible que aquest joveçà que pintà Pecheux de pell clara i rosada fos moro? Fou Lamberto el nom cristià que posaren els pisans en segrestar el fill del rei moro de Mallorca? No ho hem pogut aclarir.

L'amic Biel ens recorda que també al nostre terme tenim topònims relacionats amb aquelles contrades. L'any 1567 compareix citat un tal Rafel Gelebert dit

Genovès, batle de Marratxí. A partir de l'any 1635 trobam escrit lo lloc de son Pizà (és a dir, gentilici de Pisa), i a partir de l'any 1652 Son Pizanet.

Després d'un dia a Pisa, no ens poguérem estar d'arribar a la veïna Livorno, o Liorna com deim per aquí. I ja ho veis, malgrat la dita, tornam esser per aquí.

Josep Lluís Pol i Llompart

S'ESTACA

DINS EL MAIG HEM PREPARAT PER A TOTS VOLTROS

DIA 2: TERCERA FESTA GASTRONÒMICA DE S'ESTACA. SORTEIG DE MES DE 25 SOPARS A DIFERENTS RESTAURANTS.

DIA 16: FESTA BUD

No hi faltis!!!

Bon ambient i diversió de GENT JOVE

Direcció:

Matiés Mesquida, Epi Mesquida i Xisca Sastre

C/ Marquès de la Font Santa, 40A Tel. 14 07 87
SANTA MARIA DEL CAMÍ

EL HANDBOL MARRATXÍ CAMPIÓ DE BALEARS

El handbol Marratxí ha aconseguit el títol de campió de Balears en la categoria de juvenil femenins.

La fase final la varen jugar els equips de Sant Antoni, el Politècnic i el Marratxí. L'equip representatiu del nostre terme va guanyar els dos partits, el primer al Politècnic per 21-2 i el segon al Sant Antoni per un ajustat 19-17, amb aquest resultat les nostres representants inscrivien el seu nom dins els campions de Balears.

Lamentam no poder oferir els noms de les campiones, tot i que el nostre col·laborador Josep Nigorra ha tractat posar-se en contacte amb algú de l'equip sense obtenir resposta.

Dins la categoria Alevins Masculí, el Marratxí A s'ha va enfrontar al Marratxí B, aconseguint la victorià el primer per un contundent 32-8. El Marratxí A ocupa la tercera plaça, mentre que el Marratxí B de set partit encara no n'ha guanyat cap.

El handbol Marratxí campió de balears

Dins la categoria alevins femenins el Marratxí va perdre dins la pista del Santa Maria per 14-9 i en la categoria de Benjamins mixta també va perdre el Marratxí, però en aquest cas dins Sa Cabana per 1-7 contra el Santa Maria.

LES MES PETITES DEL COSTA I LLOBERA, CAMPIONES DE MALLORCA

Dia 24 van a Eivissa per celebrar el campionat de Balears

El grup d'iniciació de gimnàstica rítmica del Col·legi Costa i Llobera de Pòrtol es va proclamar campió de Mallorca en el campionat organitzat per la Federació Balear de gimnàstica.

El conjunt està integrat per les portolanes Neus Sastre, Llúcia Beneditet, Paula Salom, Mª Isabel Ramis i Miquela Juan i la cabanera Susanna Calafell. Aquestes tendres campiones tenen entre 6 i 7 anys.

En el mateix campionat Ana Pagan obtingué el premi individual. Es de Ciutat però també entrena al polisportiu cobert del Costa i Llobera.

Per altra part l'equip benjamí, integrat per Sheila Olivas, Aina Mª Gayà, Rocío Pérez, Antònia Duran i Marta Valcaneras també va fer un bon campionat i quedà classificat en 4ta posició.

Les campiones del grup d'iniciació amb Beby, la seva preparadora

L'equip benjamí duu camí d'aconseguir bons resultats

Ara el conjunt d'iniciació ha de prendre part al campionat de Balears que es celebrarà a Eivissa els dies 24 i 25 de maig.

Des d'Espòrtula les desitjam molta sort alhora de felicitar-les pels èxits aconseguits, desitjos que feim extensius a la seva preparadora, Beby Arco. Enhorabona i sort!

Cafè i Restaurant

Diumenges i Dilluns tancat

Avinguda Antoni Maura, 69 Es Port d'Inca Tel: 60 10 01

ESPECIALISTES EN ARTICLES DE MUNTANYA, CAMPING, ESQUI I ESCALADA

Ja tenim 20 anys!

ES REFUGI

"Si ens parles de Marratxí o de Pòrtula tindràs descompte"

Via Sindicat, 21, pati interior (Antic edifici del Sindicat Forà)
Tel. 71 67 31

GUIA de SERVEIS

60 31 44
79 78 70

TORNA EL DERBI

Diumenge dia 4 el C.E. Marratxí i l'Sporting Sant Marçal de III regional jugaran el segon derbi de l'actual temporada, i si el primer fou interessant ja que es jugaven la primera plaça, aquest no és menys important.

Aquest pic qui presenta cap és l'Sporting Sant Marçal, que després dels resultats de les darreres jornades s'ha allunyat dels primers llocs de la taula classificatòria que donaven l'ascens a la segona regional.

Tot el contrari del C.E. Marratxí que aquesta temporada del seu retorn a les competicions lligueres encapçala en solitari la III regional.

Aquest partit que començarà a les 17 hores és prou important pel C.E. Marratxí, ja que després dels darrers resultats només depèn d'ell mateix per aconseguir el campionat de Lliga, al mateix temps que l'ascens a la II Regional.

Sporting Sant Marçal

L'Sporting Sant Marçal es juga una de les seves oportunitats per no quedar totalment despenjat de la seva lluita per aconseguir la tercera plaça, que també li podria donar l'ascens a la categoria superior.

Un partit prou important pels dos equips que no fa molts d'anys eren un sol equip.

FUTBOL III REGIONAL EL MARRATXÍ POT GUANYAR LA Lliga

El C.E. Marratxí ha donat un gran passa per aconseguir el títol de lliga, una de les sortides més difícils que li restaven, dins s'Alqueria, la va resoldre amb un contundent 0-3 i el darrer partit jugat dins Son Caulelles el va enfrontar a l'Artà, segon classificat només a 1 punt i amb un partit menys.

L.E. Marratxí líder de la seva categoria

El Marratxí va resoldre de manera clara aquest enfrontament contra el segon classificat per dos gols a zero, la qual cosa li permet continuar al front de la taula classificatòria, però ara amb quatre punts d'avantatge, si aconsegueix guanyar els dos partits que li resten per acabar la lliga, farà campió, faci el que faci l'Artà.

Per altra part l'Sporting Sant Marçal, ha tingut un final de lliga en el qual els resultats no l'han acompanyat. El Constància, un dels equips que lluita amb ell per una plaça d'honor va aconseguir guanyar dins Son Caulelles per 1-2 i dins Santa Margalida, l'Sporting Sant Marçal no va poder passar de l'empat a tres gols. Amb aquests darrers resultats l'equip de l'Sporting s'ha vist distanciat per la lluita de la lliga, però aquests resultats no poden amagar una gran campanya com ha fet l'Sporting lluint fins el darrer moment i ara té en les seves mans poder decidir el campió de la III Regional, ja que en cas de guanyar el derbi al C.E. Marratxí, aquest hauria d'esperar que l'Artà perdés un partit per tal de poder proclamar-se campió.

EL PLA DE NA TESA EMPATA AMB EL ROTLET

El Pla de na Tesa de primera regional que ocupa el novè lloc de l'actual classificatòria va empatar dins Can Gaspar amb el Rotlet Molinar a un gol.

El partit fou molt disputat però sempre va dur la iniciativa el Pla de na Tesa, el Rotlet va aconseguir adelantar-se al marcador en el transcurs de la primera part, gràcies a una despistada de la defensa local. Ja quan es jugaven els darrers minuts del partit el Pla de na Tesa va aconseguir empatar el partit gràcies al gol d'Alberto Navarro.

Durant tota la segona part el Pla de na Tesa va dominar i fer mèrits per aconseguir doblegar el Rotlet, només la mala sort i la mala punteria dels davanters locals va impedir el triomf, un penal fallat i el rebuig d'un defensa sobre la mateixa línia de gol va impedir a l'equip local aconseguir els tres punts.

EL PLA DE NA TESA JUVENIL RESPIRA

L'equip juvenil de segona regional va donar una gran passa de cara a la seva permanència dins la categoria en aconseguir guanyar al Playas de Calvià per 5-2. Aquest triomf era necessari si no es volia complicar la permanència, sabedors d'aquesta situació els jugadors locals varen fer una forta pressió al mig del camp sobre l'equip visitant i portant ells sempre la iniciativa, aquest joc tan agressiu va donar els seus fruits i el Pla de na Tesa va acabar guanyant el partit i aconseguí tres punts d'or.

Els golejadors foren Carlos Rodriguez amb tres gols, i Marcelino Ruiz i Marcos Bleda amb un gol.

Joan G. Cervantes.

Antoni Juan Amengual
(Gestor - Assessor - Agent)

COMPRA }
VENDA } **FINQUES**
LLOGUER }

Cami de n'Olesa 74 A
Tel. / Fax: 60 27 54 Sa Cabaneta

Armeria Pesca
MONSERRAT

Tramitació de permisos d'armes
Llicències de caça i pesca

C/ Faust Bonafè, 71
Tel. 42 79 79
07198 Son Ferriol

TEMES ESPORTIUS D'ES PONT D'INCA-SA CABANA

El Club APA Es Siurell de Marratxí és
qualque cosa més que un Club Esportiu.

Equip benjamin A.P.A. Es Siurell

Aquesta entitat esportiva que dia a dia va a més tant amb el tema esportiu com amb el de cultura i social, de la mà del seu president Emilio Castaño i de la seva junta directiva.

Es veu una organització, coordinació i il·lusió per tal de fer les coses ben fetes, prova evident d'aquest treball col·lectiu humà que compon aquesta entitat mar-ratxinera.

Una de les seves darreres activitats

va esser una sessió fotogràfica amb el Reial Mallorca, al mateix temps que foren convidats a presenciar un dels partits que va jugar el Reial Mallorca dins casa seva.

J. N.

CONTRACTES A LES DISTINTES ESCOLES ESPORTIVES DE MARRATXÍ

L'Ajuntament ha signat els contractes amb les distintes escoles esportives de Marratxí, a l'escola infantil de futbol d'Es Pla de na Tesa, el contracte signat amb l'U.D. Pla de na Tesa, que acaba el 31-12-97 apuja a la quantitat de 464.000,--

Ptes.

El de l'escola de futbol infantil que està a càrrec de l'Sporting Sant Marçal, apuja la quantitat de 450.000,-- Ptes. i també te la mateixa durada que el primer fins el 31-12-97

I el de l'escola infantil de bàsquet a càrrec del Club Bàsquet Es Pla de na Tesa, també apuja a la quantitat de 450.000,--, i igual que els altres dos acaba el 31-12-97

LA GRAN PENYA GÜELL A LA MANXA

El passat dia tretze la gran penya Güell, va realitzar un viatge per terres de la Manxa, per poder presenciar el partit que enfrontava el Reial Mallorca contra l'Albacete, que va acabar amb la derrota del Mallorca per 3-2

Si el resultat fou negatiu per l'equip mallorquinista, tot el contrari fou per l'expedició de mallorquins de la gran penya Güell, on hi va haver companyonia i diversió per part dels expedicionaris en companyia de qualque penya d'Albacete. Hi va haver intercanvi d'obsequis, gorres, ensaïmades, siurells, metxeros i pins.

Penyes del Mallorca a Albacete

Des de aquestes pàgines d'Espòrtula volem destacar l'esportivitat i el saber estar i companyonia tant per part de la penya Mallorquinista com de la penya Manxega.

Tampoc s'ha d'oblidar l'organització i coordinació per part del president i directius de la gran penya Güell encapçalada pel seu president Miquel Mesquida. Tampoc podia faltar la presència del popular Tolo Güell i els representants de les penyes Graderia, Arrabal i Es Fortí.

Josep Nigorra

EL VOLEIBOL PÒRTOL INFANTIL

Un pic acabada la lliga, el C.V. Pòrtol infantil ha ocupat el darrer lloc, sense haver pogut guanyar cap partit, des d'Espòrtula volem fer-lis un petit homenatge per la seva fe i perseverança en continuar jugant malgrat els resultats. A la foto, les jugadores que varen esta a punt de guanyar el seu primer partit de la temporada.

Enhorabona per la vostra tasca, és més difícil saber perdre com vosaltres que guanyar, heu donat una lliçó esportiva a tots aquells que volen guanyar de qualsevol manera, amb aquest aspecte heu guanyat la medalla d'or, ja que el més important dins l'esperit olímpic es participar i no guanyar.

C.V. Pòrtol infantil

CAP DE SETMANA ESPORTIUS

III REGIONAL

4-5-97 A LES 17 Sant Marçal-Marratxí

11-5-97 a les 17 Marratxí-Esporles

PRE-BENJAMINS

2-5-97 Pla na Tesa-La Salle

INFANTILS

3-5-97 Es Pla na Tesa-Sant Jordi

10-5-97 Es Pla na Tesa-Santa Catalina

ALEVINS

3-5-97 Es Pla na Tesa-Sant Jordi

JUVENILS

4-5-97 Es Pla na Tesa-Sant Pere

I REGIONAL

11-5-97 Es Pla na Tesa-Montuïri

Què pensam sobre l'institut?

L'agrupació de Marratxí del PSM-Nacionalistes de Mallorca vol fer una sèrie de consideracions a l'opinió pública sobre el tema de l'institut de secundària.

En primer lloc, com manifestarem al ple, creim que la decisió de l'equip de govern de avançar una quantitat de diners per a la construcció de l'institut ha arribat tard. Quan el novembre de 1995 presentarem una moció on instàvem al govern central a construir l'edifici, -dates prèvies a l'aprovació dels pressuposts de 1996- se'ns va dir que no hi havia res més a fer, que ja ho havien fet tot, fins i tot ens digueren que ja teníem número. Ara s'ha comprovat que tot encara està per fer. Aquesta mesura s'hauria pogut prendre el 1995 per exemple, quan estava previst ingressar més de 105 milions més interessos de tres anys a càrrec del projecte de compensació de la urbanització El Mirall. Ingressos que per cert s'han cobrat i no figuraven dins la previsió d'ingressos d'aquell any. Durant aquest moment el context sociopolític era més favorable. Els qui havien de prendre la decisió, PSOE, eren del mateix partit que els qui governaven aquí, no es podien donar la culpa un per l'altra.

En segon lloc, la quantitat de 60 milions la trobam insuficient. No és una curolla nostra, comparteixen aquesta opinió: sindicats, professionals de l'ensenyament i també tècnics del propi ministeri. Als altres centres cofinanciats entre un Ajuntament i el MEC, hi ha hagut una aportació molt més elevada de l'ajuntament. És una proposta molt poc llèpola i que té l'avantatge que si a Madrid diuen que no, els de l'equip de govern de l'aj. de

Marratxí hauran quedat bé davant l'opinió pública. Val a dir que les mesures que pren el govern del PP no van gens encaminades a potenciar l'ensenyament públic, ans tot al contrari...

En tercer lloc, l'única cosa que es va aprovar al ple és instar al MEC a subscriure un conveni. No hi ha res fet, ni res en ferm. Contrasta això amb un cert rebombori públic que se n'ha fet de la qüestió donant a entendre a la gent que la cosa estava pràcticament llesta o pactada. Així com funciona l'administració educativa estam en condicions d'afirmar que el que pugui dir el Sr. Romero, director provincial del MEC, té molt poc pes si Madrid no ho beneeix. I com saben tots els professionals de l'ensenyament: Madrid és molt lluny. Aquest estat d'opinió que la gent s'ha format, arran de les reiterades notícies que sobre el tema han sortit als diversos mitjans de comunicació, pot esser contraproduent perquè incita a la desmobilització de la gent. "Ja està fet, no cal que ens moguem" pot pensar la gent. I aquesta desmobilització arriba justament ara on són ben públiques les reivindicacions per a la construcció d'instituts: s'Arenal, Sineu, Santa Eulàlia...

La nostra moció de l'any 1995, com bé va dir el regidor d'Esquerra Unida al ple de dia 11 de març d'enguany, anava encaminada a incitar, a través de les organitzacions escolars del centres, una pressió popular... Tot ja estava fet digueren. Ara, repetim, encara tot està per fer... i dins l'ensenyament públic pinten bastos.

Rafel Crespi,
Regidor del PSM

LLEIDE CULTURA POPULAR

(Nota de Premsa)

Palma, 16 d'abril de 1997

En referència al vot en contra del Partido Popular, en la sessió d'ahir del Parlament, d'una proposició de llei de Cultura Popular presentada per Unió Mallorca, volem deixar constància de la nostra sorpresa pel fet del rebuig que va rebre la nostra proposició.

Seguint amb el doble joc que caracteritza al Govern Balear, després d'omplir-se la boca de respecte a la cultura popular, a través del Sr. Flaquer, el Partido Popular bloqueja les iniciatives que realment podrien incidir positivament en la defensa dels nostres trets culturals.

De les argumentacions en contra de

la proposició d'Unió Mallorca en va destacar el desconeixement manifest de les diferències entre Cultura Popular i Patrimoni Cultural, ja que el vot en contra es va intentar justificar en la tramitació parlamentària d'una llei que recull la protecció del patrimoni. La proposició d'Unió Mallorca anava encaminada a obrir la Cultura Popular a tots els àmbits de la vida lúdica de les Illes Balears, mentre el que es pretén des del Govern Balear és posar-la dins una urna com una relíquia de la que només en podem gaudir recordant-la.

Unió Mallorca
Secretaria de Comunicació

Premsa Forana

Guardador de tot quant document cau a les meves mans, he anat arreplegant, aquests darrers anys, alguns exemplars de cada una de les revistes d'informació local que s'editen a la part forana de Mallorca, moltes de les quals associades al col·lectiu "Premsa Forana". Algunes efímeres i algunes d'una longevitat envejable, de qualitats molt diverses, no només pel que fa al material que empren sino també, o sobretot, pels seus continguts, totes elles tenen en comú tot un seguit de trets que les fan molt especials i estimades.

Són el pols dels pobles on s'editen, bateguen la seva vida i constitueixen una acta notarial del seu dia a dia. Recullen, a les seves pàgines, els esdeveniments quotidians, es fan ressò de les alegries i tristors, conserven tradicions, gloses i malnoms, recuperen imatges de l'avior, estimulen activitats culturals i, en definitiva, escriuen la història. Han mantingut i mantenen encara la llengua viva. Escrites la majoria íntegrament en català han estat, durant anys, les úniques publicacions periòdiques en la nostra llengua. Les que, en temps difícils, han ventat el caliu perquè les cendres no colgassin la flama i l'alè teb de la paraula fos difusor de l'esperança. Són el bressol de molts dels nostres futurs escriptors. Les seves pàgines, la primera oportunitat que els joves tenen de publicar i que la seva escriptura prengui el vol i agafi una dimensió ben distinta a la petita i miserable mort dels calaixos.

Totes, sense excepció, són fruit de l'esforç i del sacrifici d'unes persones que estimen profundament el seu poble, la nostra terra, la nostra cultura i la nostra llengua. Persones generoses que, malgrat el desànim o la incomprensió, dediquen el temps que roben al lleure, a la son o a la família a tirar endavant un projecte de país. Amb constància i il·lusió treuen al carrer cada número de les seves publicacions, molt sovint posant ma a la butxaca. I el conjunt d'aquestes publicacions forma un corpus encara no ben apreciat, la importància del qual es consolidarà amb el temps. Per tot això i perquè crec sincerament que la tasca que fan és molt important per normalitzar el nostre petit país i consolidar la nostra cultura, és la raó per la qual els vull retre el meu petit, però sentit, intens homenatge. Que no defalleixin. Que vencin les dificultats, perquè la nostra malmesa cultura els necessita.

Lluís Maicas, escriptor
(Publicat a Diari de Balears, 13 III 1997)

EL RETOLADOR

SELECCIÓ DE PENSAMENTS

(epigrames)

Joan BORDA

Aquest amic de Lleida ens proposa publicar, en secció fixa per a PÓRTULA, cinc pensaments dels més diversos autors i personatges del món cultural, polític, econòmic, etc., acumulats en més de sis anys de lectures, agrupats, principalment, sobre aquests temes: Poseisa/literatura, art i creació, política, economia, moral, religió, història, natura, ecologia, etc., això sí, sempre des d'una visió molt lliure de les coses: una visió oberta i sense complexos, però també, correcta. Els temes proposats es publicaran alternativament.

EL RETOLADOR (I)

"La democràcia és un sistema per viure, i no un sistema d'eleccions" (Miquel Giménez)

"Les eleccions són mers plebiscits on el votant legalitza allò que els partits ja han escollit per ell" (A. García-Trevijano)

"Els polítics són presoners de l'economia i l'economia és pura màfia. Així és com es crea un cercle viciós i una vegada que t'hi poses és impossible sortir-ne. La democràcia al món està sota la dictadura de l'economia" (Manu)

"En qualsevol estat, sense secularització no hi ha democràcia" (Talisma Nasrin)

"Als homes se'ls governa millor aprofitant-se dels seus vicis que servint-se de les seves virtuts." (Napoleó Bonaparte)

Selecció de Joan Borda

"EL DARRER MOHICÀ"

Quan els nins llegien, Fenimore Cooper era el gran captivador. Els seus relats sobre les nacions índies, entre les que destacaven els mohawks, ens feren somniar en altres mons governats per la confederació iroquesa, els pells roges més poderosos i millor governats de Nord America. Però la seva història continua, com veurem, al més alt de la nostra civilització.

Un espectacle inoblidable. L'entrada a la badia de Nova York per la mar. Mentre deixes Coney Island a estribord, les grans naus que surten dels estrets fan tornar petita la teva presència. Giovanni Verrazano descobrí aquesta entrada al 1524. Aquest any, l'espanyol Esteban Gómez la vorejava. Però foren els mercantilistes holandesos els que, amb Henry Hudson, l'exploren i s'estableixen (1626) en el que els indis anomenaven Manhattanik, "l'illa dels gats". El preu de la compra, uns 24 dòlars.

Va sorgint el grandios escenari dels nombrosos gratacels a la teva dreta, monument únic a la creativitat humana. I és a Nova York on els mohawks tenen avui en dia el seu hàbitat més perillós: Sense conèixer el vertigen, aquests homes-ocell són els preferits per a la construcció d'aquestes gegantines estructures metàl·liques. Caminen i treballen, sense cap subjecció, a cents de metres d'altura. Estretes bigues, que es perden als niguls d'alguns dies hivernals, són el seu únic suport. La seva obra cim: L'Empire State Building, amb els seus 449 metres,

antena inclosa. Durant els seus caps de setmana, hom els solia veure a la vella secció de Brooklin, prop del canal Gowanus. Allà, segurament enyorarien la seva reserva al suroest de Montreal, mentre contaven als més joves els grans fets dels seus valents, el domini que exerciren sobre els rius Ottawa, Illinois i Tennessee, i la seva aliança amb els anglesos en la lluita contra els francesos del Canadà.

Mentre hom navega riu Hudson amunt -rumb a Albany-, i l'ombra del pont George Washington cau sobre nosaltres, allà, quasi tocant el cel, pareix que ens acomiada "Ull de Falcó", el darrer dels mohicans.

José L. Montesinos

Flor d'Ametler

Perfumeria Rover
Marratxí

AZNAR PRODUCTIONS PRESENTA...

"L'IMPERI CONTRAATAÇA"

AVUI FELIPE V A LES MONEDES

Confessaré que veia i veig amb il·lusió i esperança el dia en què a les notes butxaques, duguem Euros. Ja sé que per als dissenyadors europeus de bitllets no existim però no ens enganyem, que existim per als de Madrid? Tampoc. Llavors, preferesc Euros, i més des de que des de la capital de l'imperi, ens han posat i imposat el major enemic del País a les nostres butxaques.

Sí, amics meus. Sembla ésser que hi ha gent de Madrid que no pot consentir això que la pesseta passi a la història. Per donar-li una mort "digna", havien de fer-ne alguna de grossa, d'especial, que servís per recordar a "todos los españoles" que la pesseta és la pesseta, i per ventura fins i tot que la nació és "una grande & libre". Com que no en tenien prou amb fer servir la imatge del seu descendent actual, què millor que fer una edició de monedes de 50 pts de les noves, amb la imatge de Felipe V per una banda, i el seu nom per l'altra? Així ens podran recordar a nosaltres, qui són ells, i qui és que comanda aquí...

Sí, com diuen, cerquen l'harmonia, la pau, i la convivència a tot l'estat, no hi ha

dubte que aquesta ha estat una decisió d'un cervell pensant amb un infim quocient intel·lectual, incapaç de saber distingir una acció políticament correcta d'una altra que no ho és. Es veu que només saben pensar, com han fet sempre fins ara, per a ells mateixos. I per a ells, segur que en Felipe V va ésser un gran rei... Però, i per a nosaltres? Quins qualificatius se'n ocorren a tots quan sentim semblant nom???? Evidentment, cap de bo.

Hem d'admetre una ofensa semblant? Hem de deixar que ens trepitgin de nou? Caldria que féssim algun tipus d'actuació al respecte. Ens trobam, de fet, davant un nou atac de les forces de l'imperi cap a nosaltres, els territoris rebels. Evidentment, ells són les forces del mal, i nosaltres les forces del bé. Ells ens llevaren el que, per història ens era legítim, i que mai ens han tornat.

Ara, ens posen el seu estimat rei a les nostres butxaques. Ho hem de permetre? Pens que no. Si ells no han estat capaços de respectar-nos com cal, i d'acceptar la nostra llengua, cultura i institucions, tal vegada nosaltres no tinguem perquè acceptar la seva moneda, en especial la

de Felipe V. D'aquesta mateixa manera pensen a un poblet de Catalunya, on han decidit reunir tantes monedes d'aquestes com puguin, per finançar un monument a un heroi local que morí en l'esmentada guerra. Estaria bé que Pòrtula tengués una quantes idees de noves actuacions que podríem fer. Fins i tot, pens que davant semblant ofensa, caldria fer l'esforç d'intentar una acció comú i única amb entitats de tots els territoris que vàrem tenir la desgràcia de caure en mans espanyoles l'any 1714. Jo ja tenc una moneda per posar-hi.

Més que mai, tenc el desig que la pesseta desaparegui d'una vegada per sempre. Més que mai, hem de fer que un atac de l'imperi es torni en contra seu. Més que mai, estic convençut que les forces del bé, acabaran guanyant... Què li queda a la pesseta? Amb un poc de sort, només un parell d'anys de vida. Però això no és excusa per deixar de lluitar. Mira't les butxaques, i prepara't pel pitjor, tal vegada hi trobis l'enemic a dintre.

Gabriel Àngel Vich i Martorell

Boires Entintades

LA UNITAT DE LA LLENGUA

Els nins que estudien a l'escola primària saben que el rossellonès, el català nord-occidental, el català central, el mallorquí, el menorquí, l'eivissenc, l'alguerès i el valencià, són les principals varietats geogràfiques de la llengua catalana, de la mateixa manera que l'andalús, el canari, el murcià, el castellà, l'argentí, el mexicà o l'extremeny, entre d'altres, ho són de la llengua espanyola.

La senadora independent per Eivissa i Formentera va presentar a la cambra alta del parlament espanyol és a dir al Senat, una moció en favor de la unitat de la llengua catalana, però la moció no prosperà pels vots contraris dels senadors del Partit Popular (PP) i d'Unió Valenciana (UV).

El resultat d'aquella votació no hauria de sorprendre ningú. De fet hem de pensar que el PP votà en consciència, el

mateix que va fer el senador d'UV, un partit que predica, des del mateix dia dels seu naixement, l'esqueixament de la llengua catalana al País Valencià.

La unitat lingüística del català és un perill evident per a la concepció històrica de l'estat espanyol. Amb una llengua dividida i fragmentada, és molt difícil que la consciència dels que usam el català com a llengua pròpia, arribem a superar els àmbits províncials o regionals que ara mateix tenim impregnats en la nostra pell històrica. Aquesta fragmentació que ara patim, propicia, entre moltes altres coses, la manca de comunicació entre les terres de parla catalana o també que els mestres d'educació primària tinguin diferents títols de capacitació per a l'ensenyament de la llengua catalana, segons el territori allà on exerceixen la docència.

Tornant al tema de la votació al Senat, és cert que el PP i UV hi votaren en contra (què en deuen pensar d'això, per cert, a Convergència i Unió?), però el Partit Socialista Obrer Espanyol, tot i que hi votà a favor, presentà una esmena supeditant el seu vot favorable a la garantia del respecte envers les diferents modalitats lingüístiques del català. I ara em ve un interrogant al cap: si qualche dia passa que al Senat es demana una declaració en favor de la unitat de la llengua espanyola, també presentarà aquest partit una esmena, supeditant el seu vot favorable a la garantia del respecte envers les diferents modalitats lingüístiques? L'experiència em fa pensar i creure que, en qüestions lingüístiques, la igualtat de criteris i de tractament no existeix.

Antoni Roca

Abramo-Villar a Marratxí

BEN DINAT

Maria Lluïsa Aguiló
Bàrbara Flaquer
Maria Horrach
Bel Miralles

Inauguració,
dia 9 de maig a les 20 h.

Oberta del 9 al 25 de maig

De dimarts a dissabte,
de les 18 a les 20 h.
Festius, de les 11 a les 13 h.

S'ESCORXADOR

Ajuntament de Marratxí
Àrea de Cultura i Educació

PROGRAMACIÓ DE PEL·LÍCULES DEL MES DE MAIG AL CENTRE CULTURAL "ESCINE DE PÒRTOL"

Dia 3
a les 21'30 h. Space-Jam

Dia 4
a les 19 h. Space-Jam

Dia 10
a les 21'30 h. La Guerra de las galaxias

Dia 11
a les 19 h. La Guerra de las galaxias

dia 17
a les 21'30 h. Romeo y Julieta

Dia 18
a les 19 h. Romeo y Julieta

Dia 24
a les 21'30 Jerry Maguire

Dia 25
a les 19 h. Jerry Maguire

L'organització es reserva el dret de modificar aquest calendari per raons externes de distribució de les pel·lícules o per projecció d'una més actual.

Ajuntament de Marratxí
Àrea de Cultura i Educació

Al centre Cultural s'Escorxador de l'Ajuntament de Marratxí s'exposà durant el mes d'abril una nova sèrie dels "Espais transfigurats", pintura i obra gràfica de ABRAMO-VILLAR.

La tasca conjunta d'Antonio Abramo i Carmen Villar pot destacar-se com una d'aquestes situacions poc habituals en el context de l'art, com és la del treball compartit pels dos pintors, característica que fa, com a mínim, destacar l'obra per la dualitat dels seus registres, sense perdre la unitat de criteris. Les seves composicions, cuidadosament elaborades en base a estructures geomètriques, destaquen pel predomini del color i, al mateix temps, que s'hi detecten internament en elles referències al món de ficcions literàries recreades per Borges i els espais transfigurats d'Escher.

Observant en el seu conjunt l'obra, és inevitable no vincular l'ús formal de l'espai i els recursos compositius al constructivisme històric, en capes superposades podem reconèixer projectes, alguns utòpics i altres mai realitzats. Aquest "passejar teòric" permet als autors adoptar una consciència crítica aguda en relació a la ideologia arquitectònica, una consciència que "desarma" la noció del disseny com a procés científic i reglat, proposant un enteniment complex i obert, on inclús l'atzar hi participa creant un temps i un món circular propi.

ABRAMO-VILLAR presentaren en aquesta ocasió com a complement a la pintura unes sèries gràfiques realitzades

amb el recolzament de la nova teconologia infraogràfica. Ambdós autors comparteixen que, en aquest tema de la reproducció d'imatges, s'ha arribat a una acumulació i esgotament de gèneres. Es tracta, per tant, d'insistir en la recerca de nous codis amb tots els recursos avui a l'abast, inclosa la informàtica i la fotografia digital.

CURRICULUM VITAE (Abramo-Villar)

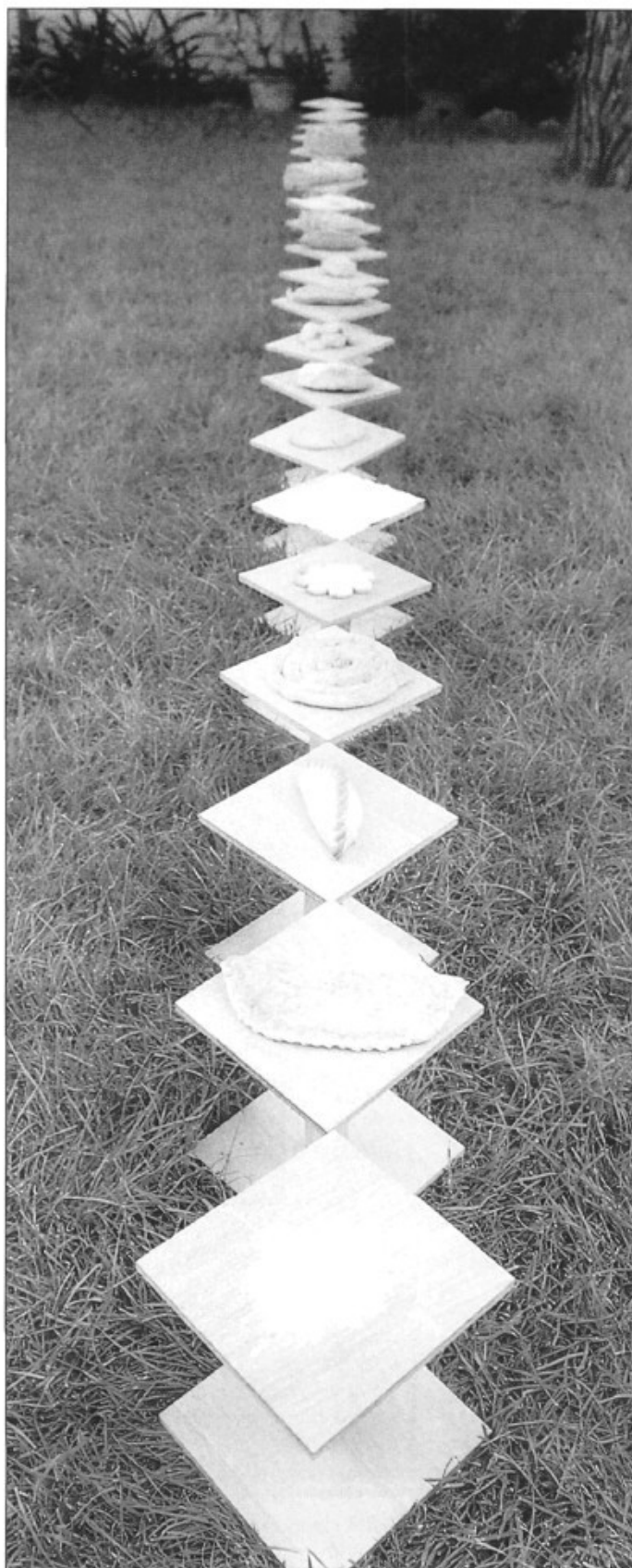
La labor conjunta d'Antoni Abramo i Carme Villar té els seus inicis a Palma el 87. La situació poc habitual de compartir la pintura dos artistes fa que aquesta obra destaquï per la dualitat dels registres sense perdre, la unitat de criteris.

N'Antoni treballa d'arquitecte tant a Europa com a Amèrica, treball que comparteix amb l'ensenyament de l'objecte artístic a través de cursos de disseny i interpretació de l'objecte artístic i la pintura a la qual dedica actualment part important del seu temps desenvolupant les sèries dels Espais Transfigurats.

Carme Villar realitzà la seva primera aproximació a la pintura a la escola Ponte Nafonso de la seva Galícia natal, fent cursos posteriors de major aprenentatge. Investiga amb n'Antoni Abramo les possibilitats de les seèries infogràfiques i la pintura abstracta, motiu de les darreres exposicions.

Ambdós pertanyen al grup *Artistas de Mediterraneo* i les seves obres han passat per diverses galeries i centres culturals.

Gastronomia, Art, Comunicació

Maria R. Horrach combina el seu quefer professional amb la seva sapiència culinària per oferir uns productes elaborats al baix llis que mostren -amb "el pa nostre de cada dia" com a evocador títol- aquell menjar que té per base la pasta de farina: pa, panades, robiols, ensaïmades, crespells, cocarrois, fideus, burballes, sopes, galetes...

És innegable el paper bàsic dels productes derivats del blat -o de la seva mancança- dins la cultura mediterrània. Des de l'imprescindible pa fins a la llépola ensaïmada. El ventall de possibilitats és demostratiu de la fusió d'aportacions dels diferents pobles que han trepitjat les nostres illes.

Però la mestressa tapissera de Son Ramonell Nou no vol quedar aquí. Parteix d'una mostra cultural ben nostra per arribar a una crítica social que pretén despertar consciències i aportar una eina a l'educació.

El sac de deixalles és una denúncia del malgastament a què ens té tan malavesats la nostra suposada civilització. Un símbol real per encarar el tot i el res, l'opulència i la desnutrició, la gran diferència. Es tracta de la sagnant frontera entre Nord i Sud.

La mostra de Maria R. Horrach, si voleu, conforma una manifestació pública d'aquella pregària que demana "pa per als qui tenen fam i fam per als qui tenen pa" mitjançant la conjugació de diversos elements relacionats per mà artista. Gastronomia, Art i Comunicació. Tot una síntesi.

Fotos. Tolo Aguilar

Biel Massot i Muntaner

UN POC DE TOT

Per **CORREU** ens assabentem que:

ACA ha editat una sèrie d'obres del franciscà **Antoni Martorell** al CD "Martorell - Obres per a piano".

El Teatre Principal presenta **La Flauta Màgica** de Mozart. 14-18 maig.

El grup d'edició **di7** va presentar les obres "Arquitectures d'absència" de Manel-Claudi Santos, "El món-Paisatges" (el darrer quadern) de Guillem d'Efak, i "El (meu) testament literari" d'Antoni Serra.

Hom convoca el VI Concurs de **Conte Curt** Sant Bartomeu, de Montuiri. Termini 24 de juliol. Bases a Redacció.

Hom convoca el X **Trofeu Fermi Borràs** de fotografia, a Sant Adrià del Besòs. Termini, 29 de maig.

El **Teatre del Mar** presenta Vida i miracles de n'Aineta dels matalassos a càrrec de teatre de QUÉ. 14 a 18 maig.

La Fundació La Caixa de Palma dins el **cicle de cinema "La capacitat i la discapacitat"** ofereix els films *Perfum de dona* (14 V) i *Mater amatissima* (28 V).

La Fundació Teatre Lliure (Barcelona) representa **La Serventa Amorosa**, de Carlo Goldoni. I el Teatre Nacional de Catalunya, al Mercat de les Flors, ofereix **Company**, comèdia musical de Stephen Sondheim.

PUBLICACIONS REBUDES:

ELS BARRANCS, SANTUARIS DE VIDA. Govern Balear, Conselleria d'Agricultura i Pesca.

Tríptic dedicat a l'ecosistema dels barrancs de la serra de Tramuntana. El dibuix de la portada és de Vicenç Sastre.

JOCOS MOTRIUS PER A L'ESCOLA, d'Emília López Martínez i Lluís Sanchis Llabrés. Sèrie divulgació, 3. Institut d'Estudis Baleàrics. Palma, 1966.

Recull de jocs psicomotrius tractats i estructurats amb finalitat pedagògica. Inclou uns 300 jocs classificats com a: tranquils, tauler i fitxes, activació, preesportius i populars. Cada joc està organitzat segons els nombre de jugadors, edats, material, lloc, objectiu que es pretén, desenvolupament i possibles variants.

TEXTOS OBLIDATS DE LA DOCTRINA SOCIAL DEL'ESGLÉSIA. Cristianisme i Justícia, 70. Barcelona, 1996.

Tracta del sistema econòmic actual, de les relacions laborals, de la intervenció de l'Estat, de les relacions internacionals i del compromís de l'Església.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES:

D'entre les revistes associades a **PREMSA FORANA DE MALLORCA**

rebutades destacam:

BADIA D'ALCÚDIA, 100 (XI 96). Número especial d'aquesta revista fundada l'any 1988 per l'amic Nicolau Pons. Com a separata inicia la publicació de "Visions d'una ciutat emmurallada" d'Alexandre Cuéllar. Enhorabona!

L'ESTEL, 352 (1 XII 96). Hi trobam una foto d'Antoni Roig amb Miquel López Crespí i la notícia que Al Mayurqa musicarà el poemari d'aquest escriptor pobler.

FENT CARRERANY, 122 (Maria de la Salut, X 96). Parla de la presentació del llibre de Rafel Crespí feta a la Capella Fonda de Maria per Joan Mas i Vives. Entre d'altres coses diu que a "Per què has vingut?" l'autor "ha bastit una primera obra plena de suggerències i que mostra ben a les clares la capacitat fabuladora que duu entre mans".

LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLÉ (XII 96). Hi trobam un comentari de Maties Garcies sobre el llibre "Mallorca durant la Guerra Civil (1936-1939)" de Josep Massot i Muntaner, publicat a edicions Documenta Balear.

LLUM D'OLI, 56 (Porreres, XI 96) En un article sobre la Unió Esportiva Porreres hi llegim que el seu entrenador per segon any consecutiu és el portolà Biel Torrens, del qual inclouen la foto.

PERLAS Y CUEVAS, 927 (Manacor, 22 XI 96). Amb el títol "Un curiós costum escolta de Pòrtol té per escenari l'ermita de Manacor" comenta la realització de les Passes de l'agrupament Soca-Arrel. Inclou dues fotografies.

El 930 (I 97) comenta favorablement el pas a quinzenal de la revista **Pòrtula**.

ES SAIG, 192 (Algaida, XII 96). La portada és de siurells, amb aquest comentari: "Aquí teniu dos siurells vestits de cossiers. Són obra de n'Andreu Isern, que el mes passat ens parlava d'aquesta afició seva per aquestes figuretes".

VEU DE SÓLLER, 401 (31 I 97) Informa que **Pòrtula** passa a ser quinzenal. El 404 (21 II) Inclou un especial de 60 planes dedicat al túnel amb motiu de la seva apertura.

AUI, 39, 40 (Morella, Estiu, Tardor 96).

BURIS-ANA, 182 (Borriana, 1996). Celebra el quarantè aniversari de la seva fundació. Enhorabona.

BUTLLETÍ INFORMATIU del COL·LEGI OFICIAL DE DIPLOMATS EN INFERMERIA DE BARCELONA, 7, 8 (XII 96; II 97). El 7, entre d'altres temes, tracta de l'hospital de dia d'oncologia, de les teràpies alternatives, de la motivació professional, i de la matronació.

CERCLE CATALÀ DE MARSELLA, 1 a 4 (I a IV 97).

CONFLENT, 202 (Prades, VII-VIII 96) parla dels pintors de Conflent, de campanografia d'aquesta zona i de la Cerdanya, i del catalanista i esperantista Paul Berthelot, entre d'altres.

EL CORREU DE LA UNESCO, 218 (Barna, I 97). Ens convida a la recerca de l'efimer: escultures de gel, escriptura amb foc, pintures d'arena, cossos de colors, imatges virtuals...

DIARI DE VILANOVA, 25928 a 25933 (I, II 97). El 25928 parla de diversos problemes relacionats amb la línia de Flebasa Vilanova-Palma, en espera de solució. El 25929 anuncia el sorteig de viatges a Mallorca amb l'esmentada línia. El 25932 parla que Flebasa promociona la línia amb Mallorca a la Fira Internacional de Turisme. El 25933 ens ofereix una foto de Tomeu Penya amb Mari Pau Huguet.

ESTUDIS BALEÀRICS, 53 (X 95-I 96). És dedicat a l'Economia a Mallorca en el primer terç del segle XX. Inclou articles sobre salaris industrials, la història de la indústria a Andratx, l'activitat comercial als anys trenta i el problema de la subsistència. A l'apartat de miscel·lània hi trobam estudis sobre els llenguatges dominants a Bearn i El Guepard, els molins de vent aiguaders de les salines d'Aden, la lectura dels cinc primers sonets dels Via Crucis de Llorenç Moyà, la talassonímia de la mar de Valldemossa, les monedes i exempció de gabeles al Regne de Mallorca i una recordança d'Antoni Amorós sobre la seva amistat amb Miquel Dolç.

FLAMA, any 15 núm 1, 2 (Toronto, I a IV 97). L'1 parla d'una reunió

d'associacions culturals d'arreu dels Països Catalans que tengué lloc a Palma el passat desembre. També comenta la participació del Casal de Toronto amb la gala dels Premis 31 de Desembre, via Internet.

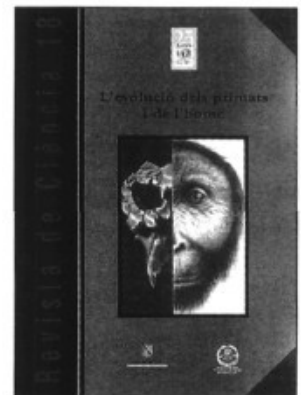
FULL DOMINICAL, 11 a 15 (Mallorca, III, IV 97). A l'11 hi ha una entrevista amb el portolà Josep Garau, com a formador del Seminari. El defineixen bé quan diuen "els amics el coneixen per 'Pepín', un home que sembla estar content sempre".

GRAN PENEDÈS, 52, 53 (Vilanova i la Geltrú, XII 96; II-III 97).

LLUC, 793 (VII-VIII 96). Parla del muntatge teatral de "La Dida", de la primera estada de Santiago Rusiñol a Mallorca, de Rafel Bordoy, d'un emigrant pobler a l'Uruguai, del projecte de funicular aeri del puig Major, dels animals a la toponímia d'Escorca, de la col·lecció de rondalles "Això era i no era", de l'església valenciana i de Villalonga i el teatre. També hi trobam la rèplica de Josep Massot i Muntaner a Jaume Pomar i el comentari dels llibres del primer "Escriptors i erudits contemporanis" i "El primer franquisme a Mallorca. Guerra civil, repressió, exili i represa cultural".

MASSANA, 58 (El Rosselló, Segon semestre 1996). Inclou articles sobre Argelès a la premsa fa cent anys, els noms de les cases a Argelès, i l'estada de les tropes franceses al Rosselló durant l'època de Louis XV.

PARLEM-NE, 29 (Barcelona, Tardor 96).

REVISTA DE CIÈNCIA, 18 (Institut d'Estudis Baleàrics). Dedicat a l'evolució dels primats i de l'home.

SIGNUM UNITATIS, 83 a 85 (Palma, I a IV 97).

VACARISSES, 341 a 344 (I a IV 97).

LA VALL, 183 a 186 (Vallgorguina, XII 96 a III 97).

LA VALL DE VERÇ, 193 a 195 (Sant Just Desvern, I a IV 97).

VENTET DE FORNELLS, 13 (Tardor-hivern 96).

B.-

TAULA PARADA

"Més val pa eixut amb amor que no gallines amb remor.
- A tos parents faràs honor ço diu lo savi.

(Anselm Turmeda s. XIV)

AGUIAT DE PEIX (Eivissa)

Ingredients per sis persones: dos peixos per cap (rap, escòrpores, aranyes, rates, etc.), sípies, musclos, arròs, un quilo de patates llargues, una ceba grossa, sis alls, una tomàtiga madura, un manat de juevert, uns brins de safrà, un manat de juevert, uns brins de safrà, un pols de canyella, oli, sal, aigua.

- Feis net el peix, el salau i posau-ho dins un plat a part.

- Pelau les patates i feis de cada una quatre trossos per llarg.

- La ceba, els alls i la tomàtiga ho tallau tot ben petit, i el juevert una miqueta picat.

- Posau al foc una greixonera amb oli i sofregiu-hi la ceba fins que sia daurada, li afegiu la tomàtiga i la meitat dels alls.

- Feta aquesta salsa posau-hi la meitat del juevert, li donau unes girades i col·locau les patates.

- Abocau aigua fins que tapi les patates, afegiu la sal, la canyella i el safrà que haureu torrat i esmenussat amb els dits.

- Dexau-ho coure lentament fins que les patates casi estiguin cuites.

- Agafau el peix i ho col·locau damunt les patates; si falta aigua n'hi afegiu un poquet.

- Deixau-ho bullir uns deu o quinze minuts.

- A part, dins un murter, feis una picada amb els alls i juevert sobrant, posau un poc de brou i tot seguit ho abocau per damunt la greixonera.

- Tastau si està bé de sal.

- Treis el peix, el situau envoltat de

les patates dins un plat gros i ho regau amb unes cullerades del brou de la greixonera.

- Del brou que sobri fareu un arròs afegint-hi sípies i musclos fent-ho coure tot al mateix temps.

- L'arròs es menja després de l'aguiat, de segon plat.

POLLASTRE AMB TOMÀTIGA

Ingredients: un pollastre, un quilo de tomàtiques, una ceba, dos alls, un manat de juevert, dues cullerades de saïm, patates, vi sec, oli, sal.

- Feis trossos el pollastre amb quatre parts i el rentau.

- Dins una greixonera ficau l'oli i el saïm i quan estigui calent col·locau el pollastre; en estar daurat el retirau de la greixonera sense llevar-la del foc.

- Pelau els alls i la ceba i picat petit posau-ho dins la greixonera amb el greix que ha deixat el pollastre.

- A continuació pelau les tomàtiques i senceres també han d'anar a la greixonera.

- Picau el juevert i repartiu-ho per damunt les tomàtiques, afegiu la sal corresponent i ho deixau bullir fins que tot estigui confitat i espeset.

- Finalment col·locau el pollastre, per damunt li tirau el vi sec i ho tapau fins que doni uns bullets.

- Proveu si està bé de sal i se servirà acompanyat de patates fregides.

MADUIXES AMB LLET CONDENSADA

- Rentau les maduixes i si són molt grosses feis-les trossets.

- Es col·locaran compostes dins un bol de vidre perquè es vegi el coloret i afegiu-hi una grapedeta de sucre perquè facin el suc.

- A l'hora de servir ho regau amb llet condensada al gust.

"DE CONSELL NI EN VAIGS FART I TU PREN LA MILLOR PART"

- No lleveu el capoll de les maduixes en rentar-les ja que sense absorbeixen molta d'aigua.

- Per tallar les coques amb verdura o les "pizzes", molt bé podeu usar les tisores de trinxar la carn i el peix.

Francisca Juaneda

Del bon vi

La sidra natural (I)

Existeixen dos tipus de sidra molt diferenciats: la sidra natural i la sidra gasificada.

La sidra natural és la beguda resultant de la fermentació del suc de varietats de poma de sidra. Els seus orígens es perden en la foscor dels temps, i en el País Basc disfruta d'un gran arrelament popular.

Elaboració

Durant els mesos d'octubre i novembre arriba la recollida de la fruita que es conduïda a la sidreria. Abans de ser capolada, la poma es renta i selecciona. Una vegada capolada, la polpa resultant resta en maceració durant 12-24 hores i a continuació es procedeix al premsat obtenint el most o suc de la poma.

El most net passa a fermentar en grans envassos. La fermentació alcohòlica es realitza en 8-10 dies i casi a continuació es realitza la fermentació malolàctica que canvia totalment el caràcter de la sidra, ja que l'àcid malic és el principal àcid de la poma, essent un àcid tosc i es transforma en làctic que es de sabor agre dolç.

Una vegada realitzades aquestes dues fermentacions, la sidra viu en els esmentats grans envasos damunt els seus propis baixos (tots o part d'ells) on viuen els microorganismes que en cap activitat que tenen generen el gas carbònic que té la sidra natural.

S'utilitzen grans cubes de fusta i dipòsits d'acer inoxidable. En el cas de les cubes de fusta, no sel's pot demanar que aportin cap sabor o aroma a la sidra, com passa en el cas del vi, sinó que únicament fan d'envas pel que en la seva construcció prescindeixen del roure, utilitzant altres fustes com el castanyer, acàcia, etc.

Quan una persona s'apropa a la sidra natural per primera vegada, es troba amb una beguda lleugerament tèrbola o amb cert sediment en la botella i, en degustar-la, com que és tan diferent li costa interpretar-la però a mesura que la va coneixent aprecia els atractius d'aquesta beguda natural i de glop llarg, disfrutant amb ella.

Joan Carles Serra

Perfil MARGALIDA MAIRATA

Margalida Mairata Canyelles va néixer a Pòrtol el 9 de juny del 69, ara té 27 anys.

Ha estudiat naturopatia i medicina alternativa, quiromassatge i reflexoteràpia. Té un centre d'estètica alternativa -Merano- a Santa Maria del Camí.

És una gran amant de la natura i per això hi dedica part del seu temps lliure. Li agrada la mar i la muntanya i sol anar-hi d'excursió. També li agrada anar en bicicleta. I també estar amb els seus padrins.

Practica el volei-bol quan pot, enguany ha estat fixada a l'equip, però la feina no li dona temps per entrenar-se. Va fer 16 anys de bàsket però ara ha canviat d'esport. Li agrada seguir el tennis per televisió.

Sol llegir coses relacionades amb la seva feina. I de tant en tant alguna novel·la.

Li agrada la música tranquil·la, especialment el violí i el piano, instrument que toca un poquet...

La televisió no la mira. Segueix a vegades els esports. Algun dia si fan alguna pel·lícula molt bona, encara, però normalment no la mira. Sol llogar pel·lícules de vídeo.

De menjar li agrada tot. No sabia què triar, tal vegada els dolços.

Defectes diu que en té molts..., i virtuts ens confessa que la gent diu que és carinyosa i pacient amb tothom.

Li agrada millorar el màxim la feina, millorar el màxim el seu rendiment i els seus coneixements.

Li agradaria que la recordassin com una amiga alegre i divertida.

Una experiència impactant per ella ha estat, precisament, haver anat a Guinea.

Una gran il·lusió per ella és poder muntar un centre, relacionat amb la seva feina, on la gent pogués quedar a fer sessions

d'una setmana o més i poder tenir un contacte amb la gent, i no aquestes relacions que ara té d'una sessió d'una hora.

Quant als valors troba que és molt important estar bé amb un mateix, amb les persones. El més important són les persones, la humanitat.

La política no li agrada, la troba avorrida. Ni l'entén ni li posa l'atenció que caldria posar-li.

Marratxí troba que està bastant bé, no li veu cap problema, tal vegada resulta un poc car a l'hora de trobar una vivenda per viure-hi

De *Pòrtula* troba que està molt bé, perquè és una revista local i els temes que hi tracten són d'aquí i és una bona manera d'estar en contacte amb el nostre poble i és important també conèixer els nostres temes i per això n'és un bon vehicle.

Sobre la Vetllada

Li agradà molt, s'hi trobà molt a gust i molt ben acollida, li agradaria molt tornar-hi.

CBE

**OPTICA
CIUTAT**

Ulleres de sol graduades, 9.800 ptes
Parella de vidres progressius, 19.900 ptes

Carrer Manacor 63 de Ciutat - Tlfn. 46 37 77

CLINICA DENTAL
PONT

Dres. Maria Alejandra Salama
Col. n° 351
Claudio D. Morán
Col. n° 359

D'INCA - SA CABANETA

Avda. A. Maura, 6
PONT D'INCA
Teléfono 79 40 36

SA CABANETA

C/. Oleza, 98
SA CABANETA
Tel. 60 23 11
Urgencias Tel. 60 30 97

Vetlades a Can Pere d'Inca

Guinea, una aventura de bon de veres

La vetlada del mes d'abril ens transportà a una aventura interessant. Margalida Mairata, de Pòrtol, ens contà la seva experiència a Guinea. Experiència breu (quinze dies), però intensa. Ens acompanyà, a més, Antònia Rosselló, de sa Cabaneta, cap de distribució i publicitat de la nostra revista.

Esperàrem el subscriptor convidat, Toni Calvo, des Pont d'Inca Nou, fins a les 22:00 hores. Algunes obligacions no li permeteren d'assistir-hi. Passada aquesta hora, encetàrem oficialment la vetlada, que versà sobre l'experiència de na Margalida Mairata a Guinea, que ella qualificà com una aventura de bon de veres. La nostra convidada ens explicà les peripècies, aventures i vivències a la missió de les monges franciscanes. És evident que es produeix un xoc entre una realitat, la d'un país pobre, i la nostra mentalitat, més aviat consumista i competitiva. Ara bé, hem de tenir en compte que ningú no té la culpa d'haver nascut en un lloc o en un altre. Ni ells ni nosaltres. A Guinea, els habitants del poblat, amb els quals havien conviscut durant quinze dies, pareixien d'allò més feliços. És lògic, ells no es plantegen, ni de bon tros, la possibilitat d'un altre món o d'una altra realitat. Possiblement, als més adults els trasbalsaria.

Segons la nostra convidada, els habitants nadius d'aquella missió a Guinea, i hem de suposar per extensió la d'altres poblats, no exterioritzen gaire els seus

sentiments. No els demostren ni tan sols quan qualcú pateix qualche ensurt. És a dir, no reaccionen de la mateixa manera que ho fariem aquí quan una persona, per exemple, cau d'una escala. Així ens ho contà na Margalida, quan ella mateixa es convertí en protagonista d'una caiguda fortuïta. Aquesta anècdota la feia riure, amb una rialla amistosa i complaent que ens impregnava d'una estranya sensació com si, per als qui no la coneixíem, fos una amiga de tota la vida i ens fes còmplices de les seves vivències particulars.

I parlàrem de menjar, no en mancària d'altra. Tothom sentia curiositat per saber què menjaven a Guinea. Na Margalida ens digué que allà són capaços de menjar-se qualsevol cosa que camini, des d'una moneia, passant per un cocodrill o rates. Ens comentà que l'impressionaren els

contrasts. Les coses de menjar, o eren molt grosses o molt petites. A tall d'exemple, vos direm que les gallines i les tomàtiques eren menudes i les sípies i els caragols enormes. Ens explicà, també, com elaboren un licor sucant una palmera, el procés del qual dura aproximadament un mes. El resultat és una beguda capaça de descompondre els estòmacs no avesats.

La relació humana, com hem esmentat algunes retxes més amunt, es caracteritzava per una diguem-ne indiferència a l'hora d'exterioritzar els sentiments. La gent d'allà no els demostra. Na Margalida ens va dir que feren feina amb nins i notà que els costava molt que s'obrissin. Tot i això, els més petits, per ventura mancats d'estimació, es mostraven d'allò més afectuosos. No hem d'oblidar que a determinades edats la personalitat dels infants no està formada de tot i, evidentment, no es comporten segons els models dels adults.

Podríem parlar i parlar, i fer voltes i més voltes a un aspecte a un altre de les coses que ens contà la convidada. Però la veritat és que les poques hores que compartírem amb na Margalida i la seva aventura no ens deixaren, de cap manera, indiferents. Com tampoc no ens deixà indiferents el seu bon humor. Al final de la vetlada ens sobtà amb els seus coverbos que ens feren riure per les butxaques.

*Josep Antoni Calvo
Catalina Bestard*

Novetats a les Biblioteques Públiques

Literatura en català:

- * Alexandre Cuellar: Cafè de plaça.
- * Les rondalles de la bella i la bèstia.
- * Les rondalles d'Eros i Psique

Literatura en castellà:

- * Fernando Schwartz: El desencuentro
- * José Carlos Llop: La cámara de ámbar
- * Josep M. Quadrado: Assaigs literaris.

Literatura Infantil:

- * Ingri i Edgar Parin d'Aulaire: Pocahontas

Llibres de coneixements infantils:

- * Bernat Pomar: La meva viola
- * El meu campament indi.

Ciències Socials:

- * Gabriel Janer Manila: Les cançons eròtiques del camp de Mallorca.
- * Caterina Valriu Llinàs: El Carnaval a Mallorca.
- * Charles Alexander Eastman: L'ànima de l'indi (una interpretació)
- * La sagrada aroma del món: l'indi i la natura.

Geografia-biografia-història:

- * Antoni Quintana: La festa de l'Estendard dins la història de Mallorca.
- * Bonifaci Molada i Pradas: La vida eremítica a Mallorca.

* Pere Fullana, Isabel Peñarrubia, Antoni Quintana: Els historiadors i l'esdevenir polític d'un segle a Mallorca (1839-1939)

* Sebastià Trias Mercant, Joan Muntaner Marroig, Josep Lladó Vila: Valldemossa: història, mites i tradicions.
* Gaspar Valero i Martí: Palma, ciutat de llegenda.

Altres:

* Paul Hoffman: La revenja d'Arquímedes: els plaers i els perills de la matemàtica.
* Pere Salas Vives, Martí Saez Madrona: Després de la desgràcia (teatre històric)

Pel finestró

... tu també hi pots sortir!
Envia'ns la foto que vulguis o posa't en contacte amb la redacció de **Pòrtula**.

En Toni de s'Amagat quasi no pot amb la xerna de trenta-sis quilos.

Mentre, la cuinera prepara unes pizzes boníssimes.

Els quintos varen deixar la seva signatura i encara hi és. Fins quan?

L'equip dels petits d'Es Pla de na Tesa, ben satisfets després d'un partit a les pistes de Can Gaspar.

Els integrants de la comissió tècnica de les Jornades d'Estudis Locals amb el batle Martí Serra.

Participants a una vetlada de can Pere d'Inca. Na Catalina de sa Cabaneta i na Paquita i na Magdalena des Pont d'Inca Nou.

Els al·lots d'iniciació al bàsquet al polisportiu cobert del Costa i Llobera de Pòrtol.

En Guillem Canyelles, Gardilla o de can Benet, és un fidel amic de Pòrtula. Viu a un dels racons més antics de la Vila.

En Vicenç Mates d'Es Pla (dreta) entrega el premi de Benvolguets subscriptors a Rafel Serra d'Es Pont d'Inca Nou.

L'ESCOLA DE GIMNÀSTICA RÍTMICA DEL COSTA I LLOBERA

Les components de diversos equips d'aquesta modalitat esportiva que té molt d'èxit al nostre poble. Entre elles n'hi ha una sèrie que formen part dels equips que darrerament han aconseguit bones classificacions als campionats en els quals han participat.

MÚSIC VIST A

I.- La primera vegada que Philippe Bender va dirigir l'Orquestra Simfònica de Balears fou en qualitat de convidat a l'etapa en la qual Remartinez n'era el titular. Després, anys després, quan el director espanyol deixà el càrrec, el músic francès agafà la titularitat amb l'esperança, per part de públic, músics i crítica de continuar portant endavant un projecte interessant i il·lusionador.

II.- Aquests dies, els diaris ens han informat d'un decisió presa pels patrons de la fundació per a la Música: prescindir de Philippe Bender com a responsable musical de la simfònica i en substitució nomenar Salvador Brotons.

L'etapa Bender podem dir que ha acabat sense pena ni glòria: no aclamat però tampoc no rebutjat públicament, més bé les intrigues i els comentaris es fan en veu baixa. El temps ja s'ocuparà de posar al seu lloc la figura del segon director titular de la nostra formació musical.

Pere Estelrich i Massuti

Si t'interessa Marratxí... t'interessa *Pòrtula*. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel 79 78 70 / 60 31 44

Guia de Serveis

<p>SERVEIS PÚBLICS</p> <p>Ajuntament de Mxi Centraleta, 78 81 00 Àrea de Cultura, 797624 Serveis Socials, Sanitat i Medi Ambient 794643 Urbanisme, 78 81 36/37</p> <p>Ambulàncies, 061</p> <p>Bombers CIM, 085</p> <p>Cementeri, 79 51 66</p> <p>Centre de Salut de Muntanya, 60 49 59</p> <p>Creu Roja, 20 22 22</p> <p>Dispensaris Mèdics Sa Cabaneta, 79 77 85 Es Pla de na T, 79 5180 Es Pont d'Inca, 79 4951 Pòrtol, 79 74 49</p> <p>Escola de Ceràmica S'Escorxador, 79 73 82</p> <p>Funerària can Pere Antoni, 62 01 29</p> <p>Guàrdia Civil, 60 02 27</p> <p>Jutjat, 79 78 72</p> <p>Mercats Es Pont d'Inca - divendres Pòrtol - dijous Sa Cabana - dimecres</p> <p>Parròquies Sant Alonso, 60 0173 Sant Llätzer, 60 02 31 Sant Marçal, 60 20 24 V. del Carme, 60 21 29</p> <p>Polícia Local, 60 44 08</p> <p>Pòrtula, 79 78 70</p> <p>Protecció Civil, 218100</p>	<p>ACADÈMIES Owins - Es Pont d'Inca Tel. 79 57 81</p> <p>ARMERIES Monserrat, caça / pesca Son Ferriol, 42 79 79</p> <p>ASSEGUANCES Mapfre, Pere Ramis Sa Cabaneta, 79 79 53 Gesco, Es Pont d'Inca 60 11 63 - 908267523</p> <p>AUTOSERVEIS Can Crosta - Pòrtol Tel. 60 22 59</p> <p>BEGUDES Com. Montycarrera Es Poligon, 60 46 09</p> <p>BELLESA Saló Maria Pòrtol, Tel. 60 29 18</p> <p>CAIXES D'ESTALV La Caixa Es Pla de na T, 601428 Sa Cabaneta, 60 26 17</p> <p>CAFÈS Es Cine - Pòrtol Tel 60 20 94</p>	<p>3JP - Ciutat Tel. 989 68 08 39</p> <p>CLASSES PARTIC. Àngel - Professor Tel. 79 73 71</p> <p>COL-LEGIS Pius XII - Palma Tels 751794 / 751572</p> <p>Espai reservat per a la TEVA oferta</p> <p>COSMÈTICA NAT. Tot Herba Es Pont d'Inca 60 15 10</p> <p>COSMÈTICA NAT. Tot Herba Es Pont d'Inca 60 15 10</p> <p>DENTISTES Clínica dental Sa Cabaneta/Pont d'I. 60 23 11 - 79 40 36</p> <p>ESPORTS Es Refugi - Ciutat Tel. 71 67 31</p> <p>FORNS Bon Jorn - Pòrtol De 7 a 14 h, 79 75 72</p>	<p>FOTOGRAFIA Prisma-Minimax Tel. 27 04 16 -47 44 31</p> <p>GESTORIES Antoni Juan Sa Cabaneta, 60 27 54</p> <p>IMMOBILIÀRIES Gestoria Antoni Juan Sa Cabaneta, 60 27 54</p> <p>INFORMÀTICA PuntBak - Ciutat Tel. 75 72 80</p> <p>NOTARIES Antoni Roca - Sa Cabaneta; Es Pont d'Inca (hores conving.) 60 22 85</p> <p>ÒPTIQUES Moreno - Palma Tel. 29 08 08 Ciutat - Palma Tel. 46 37 77</p> <p>PAPERERIES S'Estel - Pòrtol Tel. 79 74 40</p> <p>PERFUMS Flor d'Ametler Es Pont d'Inca, 601510</p>	<p>PERFUMS Flor d'Ametler Es Pont d'Inca, 601510</p> <p>PERRUQUERIES Bell Art-Sta Maria d.C. Tel. 62 01 33</p> <p>PUBS S'Estaca -Sta Maria del Camí, Tel. 14 07 87</p> <p>QUADRES/MARCS Galeria Can Brahó Sta Maria, 62 01 26</p> <p>RESIDÈNCIES Oasis (Tercera Edat) Can Pastilla, 26 01 50</p> <p>RESTAURACIÓ Kalma - Mobles Sa Cabaneta, 79 79 03 Kalma - Mobles Sa Cabaneta, 79 79 03</p> <p>RESTAURANTS S'Altell - Es Pont d'I. Tel. 60 10 01 S'Amagat - Pizzeria Pòrtol, 79 73 59 Can Farineta Es Figueral, 60 43 74</p>	<p>TALLERS MECÀN. Tomeu Joan - Pòrtol Tel. 60 22 98</p> <p>TAXIS Servei de taxis Tel. 62 01 29</p> <p>URGÈNCIES MED. SOS Mallorca Tel. 727172 - 440444</p>
---	--	---	--	---	--

VOLEU SORTIR EN AQUESTA GUIA?

60 31 44
79 78 70

Benvolguts subscriptors!

Pel juny sortejam UN SOPAR PER A DUES PERSONES

Per gentilesa de
Restaurant S'Altell
d'Es Pont d'Inca

(Aving. d'Antoni Maura, 69; Tel. 60 10 01)

hi haurà un/a subscriptor/a de **Pòrtula** que guanyarà un increïble sopar per a dues persones.

La propera revista durà el nom de la persona sortada. Contactau amb la Redacció per poder retirar el premi.

Si t'interessa Marratxí... t'interessa **Pòrtula**. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel **79 78 70 / 60 31 44**

Benvolguts subscriptors!

El sorteig, efectuat per ordinador, dels regals oferits per les entitats col·laboradores i cases comercials ha donat el següent resultat

2 ENTRADES PEL MALLORCA (25 V)
Antònia Puigserver C. Pòrtol

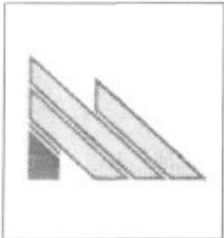

SYP
Servei i Preu Distributions Mercat
60 42 42
Polígon de Marratxí

PACK 4 CERVESES SAN MIGUEL
Antoni Canyelles Salam. Es Figueral
Clínica Dental Sa Cabaneta
Col·legi Pius XII Ciutat
Caterina Crespi i C. Pòrtol
Jerònia Ferriol / A.Ramis Sa Cabaneta
Francesca Fiol Mari Sa Cabaneta
Margalida Jaume Sa Cabaneta
Col·legi La Salle Es Pont d'Inca
Joan Palou Canyelles Pòrtol
Marc Pérez Palma
Joan Sastre Roca Es Pont d'Inca
Lluís Tapia Gómez Es Pont d'Inca

CALENDARI, AGENDA I BOLÍGRAF
ACA / Area Creació Ac. Búger
Josep Lluís Barrios Es Figueral
Felip Capó Canyelles Pòrtol
Club Gent Major "EsTuró" Pòrtol
Sebastià Coll Amengual Pòrtol
Isabel Frontera Canyelles Pòrtol
Maria Gili Mir Es Pont d'Inca
Paulina Guillem Son Ramonell Nou
Aina Huertas Calatayud Sa Cabaneta
Maria Teresa Moyà Mas Es Pla de na T.
Maria Palou Pòrtol
Toni Ramis Ramis Pòrtol
Margalida Rosselló Sa Cabaneta
Catalina Sastre Pòrtol
Jaume Torrandell Fiol Sa Cabaneta

"SA NOS TRA"
Obra Social i Cultural

LLANTERNES AUXILIARS
Gabriel Capó i Serra Pòrtol
Josep Nigorra Vidal Es Pont d'Inca
Bartomeu Riera Alz. Urbanitz. Cas Frares
Joan Serra Miralles Ciutat

GORRA INFANTIL
Caterina Cabot Pòrtol
Isabel Ma Cañellas A. Es Pla de na T.
Antoni Canyelles i Oliver Pòrtol
Joan Coll Cabot Sa Cabaneta
Joan Frau Coll Es Pont d'Inca

Serv. PERRUQUERIA
Miquel Aguiló i Palliser Es Pont d'Inca
Maria Ramis Amengual Palma-Son Ferriol
Paula Serra Bestard Sa Cabaneta

CINTA MCA INFANTIL
Sebastià Bover Mercadal Sa Cabaneta
Carme Chamorro Es Pont d'Inca N
Teresa Lemoine Cardelli Ciutat
Pere Munaret Vilarrodona Es Pont d'Inca N
Maria Josep Puigserver Es Pla de na T.

2 ENTRADES CINEMA PÒRTOL
Honorat Coll Quetgles Sa Cabaneta
Catalina Crespi Garau Pòrtol
Joana Mulet Llabrés Sa Cabaneta
Caterina Noguera Nicolau Ciutat
Mª Soledad Rocafull Pòrtol
Maria Rosselló Horrach Son Ramonell N
Gabriel Salom Llull Pòrtol
Jaume Sanxo i Ferrer Ciutat
M. Teresa Sastre C. Sa Cabaneta
Coloma Mª Torrandell Sa Cabaneta
Maria Antònia Urrea Pòrtol
Miquel Vaquer Albons Pòrtol

ENSAÏMADA SYP
Família Aguiló Roig Pòrtol
Pereta Canyelles Pòrtol
Guillem Canyelles Guard. Pòrtol
Jordi Cloquell Pòrtol
Victoriano Sánchez Es Pla de na T.

DÈCIM DE LOTERIA (15 V)
Pau Llagostera Canyelles Sa Cabaneta

LOT TRES LLIBRES
Jaume Bibiloni Ferrà Es Pla de na T.
Margalida Coll Amengual Pòrtol
Juan Fco Flores Valenc. Es Pont d'Inca
Pere Palou Sa Cabaneta
Miquel Vidal Muntaner Es Pla de na T.

LOT VARIAT
Aina Adrover Rigo Pòrtol
Pere Albons Porto Colom
Ana de Angulo Laporte Pòrtol
Miquel Bestard Serra Ciutat
Catalina Bonnin Socies Es Pla de na T.
Antoni Mairata Pòrtol
Climent Picornell i Bauça Ciutat
Melcior Puigserver i C. Pòrtol
Pere Ramis Amengual Sa Cabaneta
Cristófor Tries i Serra Ciutat

Els premis caduquen dia 15 d'aquest mes (les entrades del Mallorca, dia 20; el dècim, dia 13)

A la vetlada que farem el proper mes hi podrà assistir **Pere Escafi**, de Pòrtol, com a subscriptor convidat. Els interessats en assistir adesiara a les Vetlades vos heu de posar en contacte amb el 79 78 70 per indicar el vostre nom i telèfon.

VETLADES devora ES MOLÍ

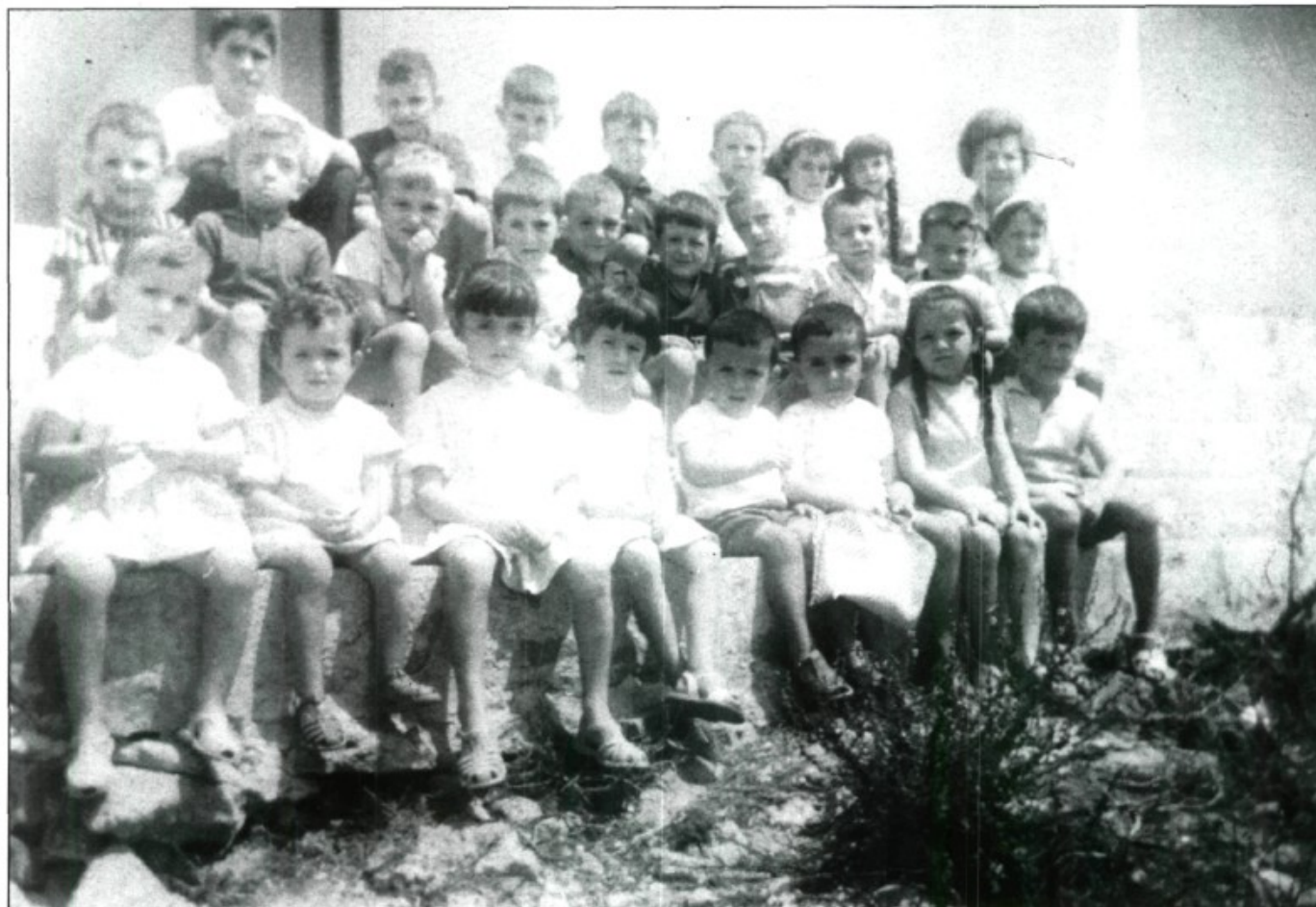
SORTEJAT EL BALÓ DE REGLAMENT I LA PEPA DE CAN XIC

En el sorteig efectuat per ordinador la sort ha correspost a **MIQUEL RIBAS TUGORES** d'Es Pla de na Tesa Enhorabona.

A Can Xic hi podeu trobar quasi de tot i si no ho tenen na Magdalena ho durà

Aquell temps!

L'escola vella de Pòrtol, aula de dona Maria. Era el juny de 1964. Fa trenta-tres anys.

D'esquerra a dreta

Filera d'adalt. Miquel "Rugal", Bernat de ca ses Colomes, Josep "Neo", Xisco Ripoll, Miquel Salvà, xx, xx, dona Maria.

Filera d'enmig. Vicenç Mates, Tomeu Sanxo, Pep Garau, Guillem "Roca", Josep Maria Sánchez Boluda, Rafel, Toni de son Ros, Fernando Gargallo, Martí "Tro", xx,

Filera d'abaix. xx, xx, Margalida Serra, xx de can Ripoll, Macià Duran de sa Font, Pep Duran de sa Font, xx, Miquel "Nofre".

(Foto gentilmente cedida per Miquel Salvà)

Restaurant

Ca'n Farineta

Carn i Peix

C/ Marquès de Mondéjar, 5
Tel **60 43 74**
Es Figueral

KALMA

-artesans-

Decoració amb flor seca
Restauració de mobles
Fusta artesanal

Cursets d'Art Floral en sec
Cursets de Restauració de mobles

Camí de n'Olesa 123 Tel **79 79 03** Sa Cabaneta